Poštnina plačana v gotovini. II. izdaja. Cena Din 1·—

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1·—, lanskoletne 2·—; mesečna naročnina Din 20·—, za tujino 30·—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. Oglasi po tarifi in dogovoru. Uprava v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 33 Ljubljana, torek, dne 10. februarja 1931 Leto II.

Sedemdesetletnica profesorja dr. Murka

Danes izpolni 70 let življenja eden najslavnejših sodobnih slavistov prof. dr. Matija Murko, ki mu s tem doteka njegova sijajna karijera akademskega učitelja na staroslavni Karlovi univerzi v Pragi, kjer je našel drugo domovino, domovino požrtvovalnega dela in znanstvenega izživljanja.

Njegova rodna domovina je blizu tam, kjer se vzpenjajo loki slovanskega mostu z juga proti severu, je ona klasična filološka vzhodnoštajerska zemlja, ki nam je dala toliko naših odličnih jezikoslovcev pa literarnih zgodovinarjev, da navedemo samo nekaj spoštljivih imen: Anton Murko, Davorin Trstenjak, Božidar in Anton Raič, Maks Pleteršnik, Jakob Sket, Franc Kidrič ter prvi med prvimi Franc Miklošič, mentor današnjega slavljenca. Narodil se je 10. februarja 1861. leta na Drsteli pri Ptuju, kjer je začel, a v Mariboru končal svoje gimnazijske študije. L. 1880. se je podal na Dunaj, da se posveti študiju slavistike in german., pri čemur je bil menton glavni ožji rojak Fr. Miklošič, s katerim je kmalu navezal prijateljske stike in mu zadnja tri leta pomagal pri izdaji njegovih slavnih del, katero sotrudništvo je nadvse pospešilo visok polet in širok razmah mladega znanstvenega delavca. L. 1886. je bil promoviran »sub auspiciis imperatoris«. Ker je kazal posebno vnemo do poglobitve slovanskih študij, je leto nato kot štipendist dunajske univerze nastopil poldrugoletno študijsko potovanje po Rusiji, da se je potem 1889. vrnil poln razširjenega znanja na Dunaj, kjer si je utrl pot odlični karijeri s habilitacijo »Deutsche Einflüsse auf die Anfänge der slavischen Romantik«, s katerim delom je širom zaslovel. Po šestih letih dociranja na dunajski univerzi je bil po Krekovi smrti 1902. l. povabljen od filozofske fakultete univ. v Gradcu in je tu kot redni profesor prevzel stolico za slovansko filologijo ter vodstvo slovanskega seminarja, razvijajoč vsestransko delavnost.

Ko se je izpremenila slavistična katedra na univerzi v Leipzigu vsled smrti znanega slavista A. Leskiena, je bil prof. Murko l. 1917. pozvan tja za njegovega naslednika, kar je bilo njemu in nam v priznanje. A tu mu ni bilo usojeno dolgo ostati, zakaj po prevratu ga je poklicala nazaj v slovansko zemljo matuška Praha, ki je postala posihmal središče slavističnih študij in mu poverila njih vrhovno vodstvo, ki ga z ogromno erudicijo, širokim pogledom, mladeniško delavnostjo in ljubeznijo vrši od leta 1920. pa do danes.

In vendar je ta slavistični svetovljan ves naš človek, ki so mu zadeve naših razmer prav tako pri srcu kakor koncepcije velikega formata in daljnosežnega okolja in nas nenehoma uvaja v širni svet. Mnogo študij je posvetil tudi domačim problemom in čeprav ves polno krvenučenjak, je prečesto nastopil kot javni delavec, kjerkoli se le javlja iskri človeški duh. Bogatil je s svojimi dragocenimi prinosi našo domačo literaturno znanost, pa prihajal s severa na jug in zahajal med narod ter prisluhnil guslarju, pa intoniral slavo epa, ki ne izzveni.

Ves naš narod je proslavil Matija Murko s svojim delom in zato je Murkov jubilej praznik za naš narod, ki ostane vedno hvaležen svojemu velikemu sinu — Matiji Murku.

Na mnoga leta — zvesti in slavni sin našega naroda — Matija Murko!

Nevarnost tekmovanja v oboroževanju na morju

Začasne pomorske počitnice med Francijo in Italijo so pretekle brez novega sporazuma Francija je bila prisiljena izdelati nov pomorski gradbeni program - Pred novim posredovanjem Anglije in Amerike

Pariz, 9. februarja. Ker je provizorična francosko - italijanska pomorska pogodba 1. januarja prenehala, je francoska vlada izdelala obširen gradbeni pomorski program.

»Le Matin« pravi, da se bo zopet pričelo **tekmovanje v pomorskem oboroževanju.** Francoski mornariški program predvideva gradnjo cele vrste novih tipov okropnih križark, ki bodo imele veliko hitrost in bodo oborožene s težkimi topovi. Nove križarke bodo štele po 23 tisoč ton. Med drugim predvideva francoski mornariški program gradnjo dveh desettisočtonskih križark, sličnih znamenitim nemškim malim oklopnicam. Francija bo končno zgradila mnogo podmornic in drugih vojnih ladij, ki niso prepovedane po londonski pomorski pogodbi.

London, 9. februarja. AA. V Newcastlu je prvi lord admiralitete Alexander govoril o angleškem stališču do pomorskega oboroževanja v bodočnosti.

Govornik je rekel, da je Anglija trajno omejevala svoje izdatke za vojno mornarico, čeprav se opaža v drugih državah ravna nasproten pojav. Bridgemann je končno zahteval, naj se stabilizira razmerje v bojnih pomorskih silah med raznimi državami.

Washington, 9. februarja. r. Tukajšnji vladni krogi so še vedno pod vtisom izjave prvega lorda angleškega admiralata, ki je rekel pred par dnevi v dolnji zbornici, da je treba računati z možnostjo revizije londonskega pomorskega pakta, če ne pride do sporazuma med Francijo in Italijo.

Da se odvrne ta eventualnost, ki bi bila za Ameriko zelo neprijetna stvar, se **naglaša v omenjenih krogih potreba novih korakov pri francoski in italijanski vladi.**

Čim bo položaj nove francoske vlade utrjen, bo Anglija — tako se predvideva — ponudila v Parizu in Rimu vnovič svoje posredovanje za dosego pomorskega sporazuma med obema državama. Čim bo ta angleški korak storjen, bo — kot se računa w Washingtonu — tudi ameriški poslanik v Bruslju Hugs S. Gibson zopet ponudil svoje usluge ter bo podprl inicijativo angleške vlade.

Država v državi na Bolgarskem

Borba na življenje in smrt med makedonstvujuščimi - Morilca Gjurkova izjavljata, da priznavata le oblast VMRO - Podrobnosti o zadnjem političnem umoru

Sofija, 8. februarja. AA. Danes je bil v Sofiji ubit Jordan Gjurkov, član makedonske organizacije mihajlovističnega krila. Ubili sta ga dve osebi, ki sta se po umoru takoj sami prijavili oblastem. Morilca sta oddala na Gjurkova okoli 20 revolverskih strelov.

Sofija, 8. februarja. AA. Morilca Gjurkova sta 22letni Ilija Stojanov iz Panaržurišča na Bolgarskem in 28letni Rajko Miladinov iz Ohrida. Oba sta priznala svoje dejanje ter izjavila, da sta Protogerovista. Umorjeni Gjurkov je bil pristaš in osebni prijatelj Mihajlova. Rodom je iz Štipa in star 38 let.

Sofija, 9. februarja. AA. O umoru Gjurkova smo zvedeli te-le poedinosti:

Včeraj dopoldne je šel Gjurkov iz svojega stanovanja v ulici Hrista Boteva 89 v rusko cerkev na bulvarju Carja Osvoboditelja, kjer je prisostvoval službi božji. Nato je šel po raznih ulicah do cerkve sv. Nedelje, očividno zato, da zabriše sled za seboj. Odtod se je vrnil s tramvajem po raznih ulicah v ulico Hriste Boteva. Ves ta čas sta ga morilca zasledovala. V trenutku, ko je izstopil iz tramvaja, je streljal nanj Rajko Malidinov. Gjurkov je zbežal v neko prodajalno rib, kjer se je skril za mizo, toda morilca sta mu sledila. Miladinov je ostal na ulici in stražil pred vhodom, Stojanov pa je stopil v prodajalno ter začel streljati na skritega Gjurkova. Gjurkov je z besedami »Dosti, dosti, umiram!« izdihnil. Morilca sta izstrelila vsega 40 strelov, kar je izzvalo strahovito paniko. Ljudje so zbežali na vse strani. Ko je slišal streljanje, je pritekel policijski agent Pešev ter z revolverjem v roki pozval morilca, naj se predata. Miladinov mu je odgovoril, da se bosta predala le uniformiranemu orožniku. Nato je prišel na kraj zločina orožnik Mihajlov ter oba morilca pozval, naj odložita orožje in se mu predasta. Stojanov mu je odvrnil:

»Zakaj naj beživa? Izvršila sva svojo dolžnost.« Nato je pozval svojega druga, naj se tudi on preda. Policija je uvedla takojšnjo preiskavo.

Morilca sta priznala pri zaslišanju svoje dejanje in izjavila, da sta imela nalog ubiti Gjurkova. Nalog jima je prinesel neznan kurir, ki jima je izročil 4 revolverje in 2 bombi. Ko sta prejela poročilo, sta zapustila svoje delo in 5 dni zasledovala Gjurkova. **Dalje sta izjavila, da je za nju VMRO edina oblast.** Gjurkov je bil učitelj, v vojski je služil kot kapetan. Za časa Stambolijskega je zapustil učiteljsko službo ter odšel v inozemstvo študirat. Po umoru Protogoreva ga je imenoval Ivan Mihajlov za svojega glavnega pobočnika v organizaciji. Sodeloval je aktivno v borbi. Obdukcija je ugotovila, da je zadelo Gjurkova pet strelov, od teh 2 smrtonosna.

Nove Brüningove zmage v parlamentu

Pri razpravi o izpremembi poslovnika so bili vsi obstrukcijski predlogi desnice in komunistov gladko odklonjeni

Berlin, 9. februarja. d. Današnjo sejo nemškega državnega zbora so pričakovali z največjo napetostjo, ker bi morala prinesti odločitev o novem poostrenem poslovniku. Seja se je pričela v znamenju obstrukcije. Najprej bi se moralo razpravljati o predlogu, ki določa, da v bodoče za sklep o odvzemu poslanske imunitete ni pristojen več imunitetni odbor, ampak naravnost plenum zbornice. Komunisti so takoj ob otvoritvi seje predlagali, naj se ta predlog odgodi, in so zahtevali poimensko glasovanje. Med glasovanjem pa so komunisti in za njimi tudi narodni socijalisti, nemški socijalci, kmečka zveza in nekatere manjše skupine na desnici zapustile dvorano in napravile tako zbornico nesklepčno. Zato je moral predsednik Loebe sejo odgoditi.

Ob četrt na 5. je bila otvorjena nova seja. Narodno-socijalistični poslanec Stöhr je zahteval, naj se takoj snide svet starejših in naj se seja zopet odgodi. Dejal je, da dvomi v sklepčnost zbornice, in je zahteval, naj se poslanci vnovič preštejejo. Pri štetju se je dognalo, da je sedaj navzočnih 291 poslancev in da je državni zbor torej sklepčen, kar so poslanci v centrumu sprejeli z viharnim odobravanjem. **Nato so bili obstrukcijski predlogi za odgoditev seje odklonjeni.**

Zbornica je nato začela razpravo o predlogu centrumskega poslanca Bella glede spremembe poslovnika. Predlog so podpirale vse velike stranke, razen komunistov, narodnih socijalistov in nemških nacijonalcev. Vse te tri stranke so takoj vložile celo vrsto spreminjevalnih predlogov. Nato se je razvila daljša debata o poslovniku glede trajanja govorov. Predsednik je predlagal za vsako parlamentarno frakcijo tričetrt ure časa. Nemški nacijonalci so zahtevali poldrugo uro, narodni socijalisti in komunisti pa dve uri. Vsi ti opozicijski predlogi so bili z 279 glasovi proti 170 odklonjeni, nakar je zbornica sprejela predsednikov predlog za tričetrturno trajanje govorov za vsako frakcijo.

Nato je sledil govor narodno-socijalističnega poslanca Fricka, ki se je skliceval na poslovnik in zahteval, naj se skliče svet najstarejših. Seja je zato morala biti zopet odgodena, da je svet najstarejših dobil priliko zavzeti stališče k predlogu.

Italijanska kr. dvojica poseti Sofijo

Budimpešta, 9. februarja. n. Doznava se, da italijanska kraljevska dvojica dne 5. in 6. aprila službeno poseti Sofijo. Ob tej priliki pride v bolgarsko prestolnico tudi italijanski zunanji minister Grandi, da vrne tako poset Burovu, ki je že večkrat obiskal Rim.

Položaj na Španskem

Madrid, 9. januarja. AA. Policija je našla tajno tiskarno ter zasegla velike množine revolucijonarne literature.

Aretiranih je bilo več oseb. Oblasti menijo, da so v tej tiskarni tiskali anarhistične letake in liste, ki so krožili že več časa v glavnem mestu in na deželi.

Madrid, 9. februarja. Službeni list prinaša odlok španske vlade o otvoritve novega parlamenta, ki bo 25. marca. Volitve v parlament so določene za 1. marc, za senat pa za 15. marc.

Gonja proti slovanski duhovščini

Trst, 9. februarja. n. Pred kratkim še so fašistovski listi ostro napadali slovenskega duhovnika Ukmarja, češ da dopušča, da se župnijski cerkvi pri Sv. Jakobu v Trstu poje in moli po slovensko. »Il Popolo di Trieste« je takrat trdil, da je Ukmar župnik pri sv. Jakobu. Sedaj pa list to demantira in pravi, da je župnik pri Sv. Jakobu bivši jugoslovanski državljan Omerza, ki se je izkazal kot jugoslovanski nacijonalist in bil aktiven član uprave družbe sv. Cirila in Metoda. Krivda za slovensko petje v tej cerkvi leži na njem. Toda tudi svečenik Ukmar ni brez krivde. On je svetnik tržaškega škofa Fogarja in kar se dogaja v tržaških cerkvah kakor tudi v cerkvah po vsej tržaško-koperski škofiji, je sad njegovega dela. Za časa svetovne vojne je bil izrecen srbofil, po vojni mu je italijanska vlada priznala pokojnino. Sedaj je upravitelj škofovega imetja in škofov svetovalec.

Značilno je, da »Il Popolo di Trieste« na eni strani priznava, da je duhovnik Ukmar pošten in bogoljuben mož, da ga pa na drugi strani napada, češ da je prevelik panslavist in da v Trstu in vsej tržaško-koprski škofiji skuša ohraniti jugoslovanske pozicije.

Razkol v avstrijskem Heimwehru se poglablja

Gradec, 9. februarja. d. Včeraj se je v Gradcu vršilo glavno zborovanje štajerske zveze za zaščito domovine. Na zborovanju je imel zvezni vodja Starhemberg velik govor, v katerem je zavzel ostro stališče proti disidentom. Na naslov dr. Steidlea, majorja Feya in poslanca Raaba in drugih je rekel, da ne more pristati na koncesije. »Dokler bom jaz zvezni vodja,« je dejal, »ostane tudi Rauter zvezni štabni načelnik. Od vseh voditeljev zahtevam slepo in brezpogojno pokorščino in železno disciplino.« Odločilen je uveljaviti se na vsak način in puntarje, kjerkoli bi se uveljavili, napraviti z vsemi silami neškodljive.

Zborovalci so Starhembergu izrekli zaupnico. Starhembergov govor in graški sklep je oster demanti vseh vesti o dozdevni bližnji spravi v heimvehrovskem taboru.

Jubileji naših mož

Žalostna slovenska resnica je včasih bila, da so postali naši pesniki, znanstveniki in veliki možje slavni in časčeni šele po svoji smrti. Ko je peza življenja naše velike može že čisto strla, šele takrat se je spomnila javnost na nje. Od Prešerna dalje pa do Cankarja se je ta pesem vedno in vedno ponavljala. Sedaj pa je tudi v tem pogledu bolje in naš narod je dokazal, da je vreden svojih velikih sinov, ker jih zna častiti. Prisrčno in z vso ljubeznijo slavi naš narod te dni Finžgarjev jubilej in iskrene besede priznanja in hvaležnosti govori naš narod tudi ob Murkovem jubileju. Ne več mrtvim pesnikom in znanstvenikom velja narodovo priznanje, temveč tudi že živim.

Ko ta velik in pomemben napredek ugotavljamo, pa je treba tudi dostaviti, da bi morali še bolj učinkovito in še bolj vzgojno proslavljati jubileje naših mož. Ni zadosti, če ves narod ve, da je napisal Finžgar veliki nacijonalni epos »Pod svobodnim solncem«, temveč ob 60. jubileju pesnika bi morala postati ta velika umetnina last vsega naroda, da bi se na državne ali druge javne stroške izdala krasno opremljena ljudska izdaja tega velikega dela, da bi si jo mogel kupiti vsak, čisto vsak. Kajti v tem je šele pravo praznovanje jubileja, da vsak Slovenec tudi izve, kaj mu je vse govoril veliki pesnik, da sam čita njegova dela. Beseda velikega moža mora priti čisto med narod. Ob jubilejih velikih mož je najpripravnejša prilika, da se to zgodi. Še idealnejše bi seveda bilo, da bi se ob jubileju izdali zbrani spisi pisatelja, toda z ozirom na naše razmere bi bil že velik napredek v tem, da bi se izdalo z javno pomočjo vsaj eno glavno delo.

Prav tako pa bi morala javnost skrbeti tudi za to, da bi ob jubileju znanstvenika narod spoznal njegovo delo, da bi se seznanil vsaj z glavnimi mislimi njegovega življenjskega dela, da bi tudi v resnici znal, zakaj časti svojega kulturnega delavca. Vsaj skromna Murkova čitanka bi morala iziti ob sedemdesetletnici našega velikega znanstvenika. Ni namreč zadosti, če javnost časti velike in zaslužne kulturne delavce, temveč skrbeti mora tudi zato, da njih pridobitve postanejo v resnici last naroda.

Edino tako postane tudi narod v resnici kulturen narod. Malo je pomagano narodu, če ima še tako veliko reprezentativno kulturo, če pa more to uživati le majhen odstotek ljudi. Ves narod mora biti deležen te kulture in zato je treba že enkrat začeti s tem, da se velika dela naših mož izdajo na javne stroške po najnižji ceni, da so skoraj zastonj.

To je treba delati tudi zato, ker se na ta način najbolj utrjuje v narodu nacijonalni ponos in nacijonalna zavest. Kdor pozna dela naših velikih mož, ta ostane za večno zvest svojemu narodu, ter ga noben vihar življenja ne loči od naroda. Tak človek pa bo tudi vedno ljubil svoj narod, ker bo prešla v njega iz knjig naših velikih mož vsa ona ljubezen, ki je ustvarila te velike umotvore. In to ljubezen do očetnjave in do lastnega naroda, ki je lastna vsem velikim možem, to ljubezen je treba vzbuditi v naši mladini, da postane njen prvi ideal, da se s koristnim delom za narod in očetnjavo uvrsti med prve može naroda.

Vsako praznovanje jubileja mora biti opomin mladini, da sledi vzoru naših velikih mož, da jim skuša postati enaka in vredna njih dela. Vsak jubilej naših zaslužnih narodnih delavcev je nad vse velika vzgojna prilika, da se dvigne v mladini ljubezen do očetnjave. Zato pa se ne sme praznovati niti enega jubileja po šabloni, ker šablona ubija vsako ljubezen. V tem oziru pa se pri nas in tudi drugod po svetu silno mnogo greši. Le prepogosto se govori na šolskih proslavah šablonski in premalo skrbno pripravljeno, da ne napravijo na mladino nobenega vtisa. Treba pa je, da napravijo najglobljі utis in zato morajo biti vsi ti govori skrbno pripravljeni, govorjeni s takšno ljubeznijo do naših velikih mož, da jih bo vsak poslušalec takoj vzljubil in uvrstil med svoje vzornike. Bolje je, ne proslavljati velikih mož, kakor jih proslavljati slabo, ker slaba proslava ubija v mladini idealizem.

Lepo je proslavil naš narod Finžgarjev jubilej in sicer z iskrenostjo ter ljubeznijo, da smo proslave veseli. Želimo pa, da bo vsaka proslava jubileja naših velikih mož potencirala narodne sile in dvignila kulturno stopnjo vsega naroda. V tem oziru pa bi mogli storiti še neprimerne več in zato ni odveč, če se ob jubileju dveh naših velikih vprašamo, če v resnici ne bi mogli storiti še več, da bi imela tudi proslava jubilejev trajno vrednost. Nobene prilike za napredek zamuditi, vedno množiti idealizem v narodu, to mora biti zakon za nas vse. Jubileji velikih mož so takšne izredne prilike za množitev idealizma, ker vsak naš velik človek je živ dokaz, da idealizem ustvarja velika dejanja in da brez njega ni ne velikih mož in ne napredka naroda.

Inozemski glasovi o kraljevskih dnevih v Zagrebu

Zagrebški dnevi so zgodovinskega pomena — ugotavlja solunska »Indépendance«

Solun, 9. februarja. »Independance« prinaša članek o bivanju Nj. Vel. kralja in kraljice v Zagrebu. Naglaša veliko ljubezen Hrvatov do Karadjordjevićev. To so jasno pokazale zadnje manifestacije, ki so iskren izraz podaniške vdanosti do kralja Aleksandra in njegovega doma. Te manifestacije so se dogodile v nekdanji trdnjavi Radićeve stranke in iz njih se vidi, da leži Hrvatom na srcu edinstvo Jugoslavije in njen voditelj kralj Aleksander. **Dnevi bivanja Nj. Vel. kralja in kraljice v Zagrebu so zgodovinskega pomena in so definitivno zapečatili edinstvo Jugoslavije.** Ustvarili so simbol novega režima v Jugoslaviji. Viteški kralj je stisnil na svoje prsi v Zagrebu hrvatskega kmeta, čigar srce bo do zadnjega utripa bilo za kralja Aleksandra in edinstvo Jugoslavije. List prinaša sliko sprejema Nj. Vel. kralja in kraljice v Zagrebu ter slike hrvatskih narodnih noš.

Varšava, 9. februarja. AA. »Kurir Lodzski« prinaša članek pod naslovom »Jugoslovanski kralj na Hrvatskem«. Članek opisuje veličastni sprejem kralja in kraljice v Zagrebu. Nato pravi pisec, **da bivanje kraljevske dvojice v Zagrebu pomeni važen dogodek za konsolidacijo Jugoslavije.**

Francoski list o potovanju Njeg. Veličanstva kralja

Pariz, 9. febr. AA. »Ami du Peuple« priobčuje članek o pomenu potovanja Nj. Vel. kralja Aleksandra v Zagreb. Pisec tega članka pravi med drugim, da sta potekli dve leti, kar je bil dosežen sporazum med posameznimi pokrajinami Jugoslavije. Izredni sprejem, ki ga je bil deležen jugoslovanski kraljevski par v Zagrebu od hrvatskega prebivalstva, dokazuje, da je politika odločnosti, ki je obenem politika pravičnosti, rodila sadove. Obnovitveno delo gre h kraju. Zdaj skuša vlada obnoviti državo finančno in gospodarsko. Vse dosedanje delo kakor tudi zadovoljstvo prebivalstva z dosedanjo obnovo lahko služi kralju v čast. Kolikšno pa je zadovoljstvo prebivalstva, so najbolje dokazale manifestacije v Zagrebu.

Trden položaj MacDonaldove vlade

Liberalci bodo glasovali proti nezaupnici, ki so jo predložili konservativci

London, 9. februarja. AA. Ta teden bosta v spodnji zbornici dve važni debati, ki pa, kakor poročajo, ne bosta nevarni vladi.

Glasovanje o konservativni nezaupnici vladi zaradi njene politike v vprašanju zavarovanja proti brezposelnosti bo v sredo.

Liberalci so sklenili, **da ne bodo glasovali za nezaupnico.** Tako je vlada izven nevarnosti. V četrtek bo razpravljala zbornica o liberalni resoluciji, ki pozivlja vlado, naj zaposli brezposelne pri javnih delih in najame v to svrho primerno posojilo. Politični krogi se zelo zanimajo za vladino stališče do tega vprašanja. Zakladni minister Snowden je rekel, da je proti velikemu posojilu za javna dela, da pa je pripravljen preskrbeti denar rednim potom. Kakor pričakujejo, zbornica ne bo glasovala o liberalni resoluciji.

Brezposelnost pri nas v lanskem letu

Ob koncu lanskega leta je bilo v Jugoslaviji 9989 brezposelnih delavcev

Beograd, 9. februarja. AA. Iz prošlega leta je ostalo brezposelnih delavcev 5662, od tega moških 4663, žensk pa 1029. V tem letu pa se jih je prijavilo za delo 145.277 (123.174 moških in 22.103 žensk). Ponujeno delo, ostalo od prošlega leta 754 (563 moških in 191 žensk). V tem letu ponudenih mest 56.169 (43.599 moških in 12.570 žensk). Izvršeno posredovanje 44.872 (35.053 moških in 9819 žensk). Konec leta je ostalo 9989 brezposelnih (7968 moških in 2021 žensk).

Odstotek med prijavljenimi delavci in ponudenimi službami je 37·6 %. Odstotek med prijavljenimi delavci in izvršenimi posredovanji je 29·7 %. Odstotek med ponudenimi službami in izvršenim posredovanjem je 78·8 %.

Izplačane podpore: Redna podpora za 24.486 delavcev 2,538.387 Din. Izredna za 8127 delavcev 557,960·10 Din. Potna podpora za 2989 delavcev 192.280·55 Din. Podpora v naturi za 9892 delavcev 119.956 Din. Znižanih voznih listkov je bilo izdano 75.194 komadov v vrednosti 4,108.433·74 dinarjev.

Finžgarjev jubilej v Narodnem gledališču

Ljubljana, 9. januarja.

Nocoj se je v nabito polnem opernem gledališču vršila oficielna proslava šestdesetletnice pisatelja F. S. Finžgarja z uprizoritvijo njegovega Divjega lovca. Po ložah smo med drugimi odličnimi predstavniki opazili bana dr. Marušiča, podbana dr. Pirkmajerja, komandanta mesta generala Popovića, župana dr. Puca, v ostalem pa je od vseh strani privrelo na jubilej zelo mnogo mladine in preprostega ljudstva — znamenje, da je pisatelj še posebej priljubljen pri teh krogih. Večer je otvorila godba dravske divizije z izvajanjem slavnostne Moutonove uverture pod vodstvom kapelnika dr. Čerina. Potem je pred spuščeno zaveso imel prof. Koblar lepo slavnostno besedo v imenu Društva slovenskih književnikov; poklonil se je jubileju lepega, plemenitega dela za slovensko kulturo, za slovenstvo in za jugoslovanstvo, ki raste iz njega; njegova topla beseda je veljala Finžgarju, tistemu težaškemu delavcu, ki je znal soseskam graditi vodovode, zidati hleve, snovati zadruge, borcu za nacionalno svobodo, glasniku vere in optimizma, predvsem pa Finžgarju, našemu velikemu pisatelju, ki nam je ustvaril toliko živih podob iz svoje čiste, drugocene človečnosti. Koblarjev govor je občinstvo sprejelo z navdušenim odobravanjem, nakar se je na odprti sceni frenetično pozdravljan pojavil jubilant. Pesnik Oton Župančič ga je pozdravil kot intendant Narodnega gledališča in kot tovariš, posebej se je jubilantu zahvalil za njegova dramatična dela in izrazil upanje, da bo čez leto dni naše gledališče lahko igralo novo Finžgarjevo delo. V imenu gledaliških igralcev se je pisatelju poklonil prof. Šest. Z venci, z diplomami in izjavami so potem čestitali Finžgarju zastopniki Ljudskega odra, Kola slovenskih sester, cerkvenega pevskega zbora v Trnovem, njegovih faranov itd. Za vse se je pisatelj Finžgar zahvalil s kratkim odgovorom, v katerem se je med drugim toplo spominjal krstne predstave svojega Divjega lovca pred tridesetimi leti; samozavestno je podčrtal, da je bilo delo, ki je za njim, v resnici težaško delo; njegove igre so pripravile pot novemu in večjemu, kar se je v teh tridesetih letih rodilo, in z največjim zanimanjem pričakuje, kaj bodo mladi, ki so zarezali precej globoko, še napravili iz vsega skupaj. Z željo, da bi videl veliki uspeh, ki ga bodo Slovenci na vsak način dosegli, če ne z zemskimi očmi, pa vsaj z nebeških galerij, je svoj lepi, preprosti govor zaključil. Navdušenja ni bilo ne konca ne kraja.

Predstava Divjega lovca v Šestovi režiji, ki je nato sledila, je napravila zelo lep vtis. Bila pa je tudi dobro naštudirana in zelo lepo opremljena. Cesar in Boltarjeva, ki sta podala glavni vlogi, sta dobila cvetja. Po teatru je bilo mnogo smeha in aplavza, ob nekaterih žalostnih mestih pa se je orosilo marsikatero oko.

Pred ureditvijo socijalnega zavarovanja

Beograd, 9. februarja. AA. Davi so zastopniki gospodarskih zbornic izročili ministru za socijalno politiko in narodno zdravje in ministru za trgovino in industrijo elaborat o zakonu o socijalnem zavarovanju. Oba ministra sta obljubila zastopnikom gospodarskih zbornic, da bosta elaborat proučila in da bosta imenovala tripartitno komisijo, v kateri bodo zastopniki obeh ministrstev in predstavniki gospodarskih zbornic. Komisija bo proučila vsa vprašanja novega socijalnega zakona.

Pravilnik o katastrih

Pravilnik, 9. februarja. AA. Finančni minister je predpisal pravilnik o katastrih, ki se deli v dva dela. Prvi del razpravlja o klasifikaciji zemljišču, drugi pa o kastralnem aperatu.

Prvi del podrobno razpravlja o načinu klasificiranja zemljišč v zmislu zakona o katastru. Drugi del pa odreja enoten katastralni aparat za vse dele naše kraljevine. V onih pokrajinah, kjer še ne obstoji kataster in se že vrši merjenje, se je treba takoj ravnati po tem obrazcu, v krajih pa, kjer je kataster že izveden, se mora najprej stari laborat pretvoriti v novega, potem šele stopijo v veljavo odredbe novega zakona o katastrih.

Henderson za razorožitev

London, 9. februarja. AA. V snočnjem govoru o razorožitvi je tajnik za zunanje zadeve Henderson dejal, da bi pomenjal mednarodni sporazum o razorožitvi končnoveljavno priznanje s strani vseh narodov, da so njihove armade, brodovja in letalske sile zadeve, ki se ne tičejo samo njih, temveč tudi drugih narodov. Vojaške priprave naj se vrše edino le v mednarodnem sporazumu. Če bodo narodi zahtevali razorožitev, jo bodo imeli. Druga vojna bi bila neprimerno hujša kakor zadnja svetovna vojna. V prihodnji vojni bi ubijali, kakor pravijo vojaški strokovnjaki, ne več na drobno, temveč na debelo. Čim bi se pričela, ne bi jo mogel nihče več obvladati. Edina možnost, da se napravi konec temu barbarstvu, je v tem, da se odpravi vojna sama. Mi smo lahko gotovi, da bo prihodnja vojna tako uničevalna kakor ni bila še nobena in da bo uničila najbrže celokupno človeško civilizacijo. Nato je govoril Henderson o gospodarskih razlogih, ki govore za mirovno politiko ter omenil veliko gospodarsko krizo in brezposelnost, ki sta zavladali na svetu. Henderson je nadaljeval, da so zaščitne carine in razne gospodarske utesnitve škodljive narodnim interesom in da so bile uvedene zaradi vojne bojazni. Evropa je danes polna težkih političnih problemov, kakor pred 5 leti. »Kot zunanji minister velike države,« je končal Henderson, »izjavljam, da je razorožitev ključ k mirni rešitvi vseh teh problemov«.

Demisija avstrijskega poljedelskega ministra

Dunaj, 9. februarja. AA. Ker je poljedelski minister Thaler obupal nad gospodarsko bodočnostjo Avstrije, je odstopil ter se izseli v inozemstvo. Vodil bo neko skupino tirolskih kmetov, ki se izseli v Paraguay v Južni Ameriki.

Izid občinskih volitev v Celovcu

Celovec, 9. feberuarja. d. Pri včerajšnjih občinskih volitvah v Celovcu so dobili socijalni demokratje 4145 glasov in 11 mandatov (proti 11 mandatov v letu 1926), krščanski socijalci 3559 glasov in 9 mandatov (proti 10 mandatom leta 1926), Velenemci 1682 glasov in 4 mandate (proti 11 mandatom leta 1926), narodni socijalisti 3006 glasov in 5 mandatov (proti 3 mandatom leta 1926), domovinski blok 1508 glasov in 4 mandate (preje nobenega mandata), komunisti 444 glasov in 1 mandat (preje 1 mandat). Socijalni demokrati so torej najmočnejša stranka, Velenemci, ki so bili svoj čas najmočnejši, pa so zgubili več ko polovica v korist narodnih socijalistov in Heimvehrov. Krščanski socijalci so se približno obdržali na prejšnjem stališču.

Razstava o napredku Jugoslavije

Niš, 9. februarja. AA. Jutri bo otvorjena velika razstava grafikov o napredku Jugoslavije, ki jo je centralni presbiro priredil najprej v Ženevi, nato pa jo razkazuje z največjim uspehom po vsej Jugoslaviji.

Razstavo so prenesli iz Skoplja, kjer jo je posetilo 8000 ljudi.

21. t. m. bo razstava v Sarajevu, zatem pa v Banjaluki.

Jugoslovanski literarni večer v Varšavi

Varšava, 9. februarja. AA. Koncem tega meseca bo v Varšavi v prostorih mestne posvetovalnice poljsko - jugoslovanski literarni večer. Svoja dela bodo čitale ugledne osebnosti poljske literature in predstavniki jugoslovanske književnosti. Čisti dobiček je namenjen za izdanje jugoslovanskega almanaha, ki izide koncem meseca aprila o priliki kongresa poljsko-jugoslovanskih lig.

Aretacija nemškega učitelja v Italiji

Paris, 9. februarja. n. »Liberta« je v svoji zadnji številki objavila vest iz Bocena, da so fašistovske oblasti aretirale nemškega učitelja Franca Oberhoferja iz Tschara v južni Tirolski, ker je baje privatno poučeval deco v nemščini. Oberhoferja so konfinirali. Pariški antifašistovski list pravi, da je takšna usoda doletela že sila mnogo nemških učiteljev v južni Tirolski.

Nov strahovit potres na Novi Zelandiji

Pariz, 9. februarja. AA. Po zadnjih vesteh iz Wellingtona je bil včeraj ponoven strahovit potres. Begunci v okolici Napiera in Hastingsa bodo prisiljeni zapustiti te kraje in podati se v notranjost otoka, ker grozi nevarnost morske poplave.

Wellington, 9. februarja. AA. Po najnovejših poročilih so bili v opustošenem ozemlju novi potresni sunki. Med prebivalstvom je izbruhnila kuga. Mnogi, ki so srečno prestali potresne katastrofe, so podlegli tifusu.

Mrtvi in ranjeni pri fantovskem pretepu

Novi Sad, 9. februarja. k. V noči od nedelje na ponedeljek se je v starem Bečeju odigrala krvava tragedija. 14 kmečkih fantov se je na maškaradnem plesu zaradi nekih deklet hudo sprlo. Prišlo je kmalu do pretepa z noži. Na koncu je obležal mrtev 19-letni kmečki fant Sokolovski, ki ga je nekdo z nožem zabodel naravnost v srce. Neki drugi mladenič, katerega istovetnost pa še ni dognana, leži v bolnici, ker je dobil 8 ran z nožem. Njegovo stanje je zelo kritično, ker je zgubil mnogo krvi. Ostalih 12 fantov je žandarmerija zaprla in jih jutri izroči sodišču v Novem Sadu.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 9. februarja. d. Večerna vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Jasno, tu-intam jutranje megle, sicer pa oster jutranji mraz.

Enotna narodna strokovna fronta rudarjev

Velika manifestacija rudarskega delavstva kralju in Jugoslaviji

Trbovlje, 8. februarja.

Včerajšni shod rudarskega delavstva, ki ga je sklicala tukajšnja organizacija Narodne strokovne zveze v dvorani ge. Forte na Vodah, se je pretvoril **v veliko manifestacijo rudarskega delavstva svojemu kralju in jugoslovanski narodni miselnosti.** Velika dvorana je bila nabito polna rudarjev, katerim se je pridružilo tudi precejšnje število obrtnikov, ki so prizadeti od težke gospodarske krize. Predsednikom shoda je bil soglasno izvoljen naš stari borec za delavske pravice **g. Miha Koren.**

Miha Koren se je delavstvu zahvalil za zaupanje ter poudaril, da so časi silno resni. Hotel se je za vedno umakniti javnemu udejstvovanju v strokovnem delavskem pokretu, kateremu je že od zgodne mladosti posvečal vse svoje duševne in telesne sile, danes pa, ko vidi, da se nahajajo tisoči rudarskih trpinov v brezupni bedi, ko vidi da stradajo žene, nedolžni otročiči in da preti rudarskemu delavstvu še hujša beda, katere se rudarsko delavstvo ne ve ubraniti, se je — disiravno težko, kajti tudi njega tarejo eksistenčne skrbi — vendarle odločil, da stopi še enkrat na plan in se po vseh svojih izkušnjah, podprt od združenih moči celokupnega rudar. delavstva z vso odločnostjo zavzame za trpeče rudar. delavstvo. — Ta težka beda mora rudarsko delavstvo zopet združiti v enotno narodno falango, kajti le kot tesno združena enota bo sposobna se ubraniti najhujših udarcev, ki mu pretijo. Delavstvo naj zaupa v svoje voditelje, kajti prišel je čas, ko je treba pozabiti na vso prošlost, na vse, kar nas je do danes umetno razdruževalo, pasti morajo vsi predsodki, da nismo eno — eno po želodcu in eno po slovanski narodni priodnosti — sinovi velike in močne Jugoslavije.

Hočemo zopet postati vaši vodniki in enako kot nekoč, si hočemo tudi tokrat z dejanji in uspehi pridobiti vaše zaupanje. Podvzeli bomo v doglednem času vse mogoče korake in če ne bo drugače, bomo šli do našega vrhovnega poglavarja Nj. Vel. kralja, kateremu bomo obrazložili vse vaše trpljenje in bedo in uverjeni smo, da bomo uslišani, kajti tudi na najvišjem mestu se dobro zavedajo, da **je rudar-delavec velevažen gospodarski faktor v naši državi, je zvest in neumoren sograditelj granitnih temeljev velike in srečne bodočnosti naše države. To je naš narodni kralj v svojem zgodovinskem manifestu, ko je dejal, da bo svojo posebno pozornost posvetil tudi reševanju perečih delavskih vprašanj, prav posebej podčrtal.** (Veliko odobravanje!) **Ker po kraljevem manifestu med kraljem in narodom ni več posrednikov, katere je sam uklonil, ker so sejali razdor tudi med delovnimi množicami,** je gospod Koren predlagal, da se pošlje Nj. Vel. kralju sledeči brzojavni udanostni pozdrav in prošnja:

Njegovo Veličanstvo kralj Aleksander I., Beograd. Rudarji in obrtniki občini Trbovlje, zbrani na shodu NSZ se klanjajo Vašemu Veličanstvu z izrazom zvestobe, udanosti in globoke ljubezni. Ob enem prosijo polni zaupanja, da Vaše Veličanstvo s svojo mogočno in pravično roko odstrani veliko nevarnost, ki preti našim rudarjem in obrtnikom z redukcijo rudarskih delavcev in obrtnikom in ki žive danes v največji bedi. Bog živi Vaše Veličanstvo in ves kraljevski dom. Miha Koren, predsednik shoda.«

Nato je prečital Koren drugo brzojavno prošnjo, naslovljeno ministrskemu predsedniku generalu g. Petru Živkoviću, ki se glasi:

»Predsedniku ministrskega sveta, armijskemu generalu g. Petru Živkoviću Beograd, Na shodu NSD v Trbovljah zbrani rudarji in obrtniki občine Trbovlje se obračajo do Vas polni zaupanja, da z Vašim velikim uplivom zabranite pretečo redukcijo rudarskega delavstva, ki že danes ječi pod posledicami delavske krize. Na tisoče delavcev je brez zadostnega kruha, otroci ic odrasli vsled pomanjkanja živeža bolehni s strahom gledajo v negotovo bodočnost. Vaša obče znana človekoljubnost nam jamči, da nam bo vlada pomagala. — Miha Koren, predsednik shoda.«

Obe brzojavki, ki jih dal g. Koren na glasovanje, sta bili soglasno z velikim navdušenjem sprejeti.

Za Korenom je nastopil predsednik glavnega odbora NSZ **g. Juvan iz Ljubljane,** ki je predočil delavstvu uspeh svoječasno ustanovljenega akcijskega odbora združenih rudarskih strokovnih organizacij, ki so ga dosegle s sklenitvijo kolektivne pogodbe, ki jo je sedaj TPD delavstvu odpovedala. Prečital je kolektivno pogodbo in spomenico Delavske zbornice, naslovljeno na vlado radi krize. Govornik je nato številčno dokazoval, da se je v zadnjih letih produkcija znatno dvignila, dočim so plače ostale na isti višini, kar je dokaz, da so rudarji pridni in radi delajo.

Mi tudi ne zahtevamo nič več in nič manj, kot da ima naše delavstvo, ki je kri našega jugoslovanskega naroda, na svoji rodni zemlji, v svoji svobodni državi delo in primeren zaslužek, ki mu bo nudil mirno in stalno eksistenco ter človekavredno življenje. (Živahno odobravanje).

Zatem je prečital g. Koren naslednjo resolucijo:

Delavstvo, zbrano na shodu NSZ v Trbovljah, 7. februarja 1931 je glede na položaj, v katerem se nahaja vsled dolgotrajne premogovne krize in po zaslišanju zastopnikov NSZ ter načelnika II. skupine Rudarske zadruge o novih nevarnostih velike redukcije rudarjev v rudnikih Trboveljske premogokopne družbe, ter po prečitanju dopisa TPD z dne 28. januarja t. l., s katerim je TPD odpovedala sedaj veljavno kolektivno pogodbo, sklenjeno med TPD na eni in delavstvom na drugi strani, soglasno sklenilo odposlati deputacijo, in sicer po enega zastopnika NSZ, JSZ, ZRJ in zastopnika II. skupine Rudarske zadruge na vsa merodajna mesta, da tam osebno izrazijo prošnje rudarjev in ukrenejo vse potrebno, da se preprečijo bližajoče se redukcije rudarjev in njih že itak skromnih plač. Ob tej priliki se tu zbrano delavstvo obrača na vso javnost z opozorilom na to, da je rudarsko delavstvo, zaposleno v rudnikih Dravske banovine, osobito pa v revirjih TPD vsled zmanjšanih naročil premoga od strani državnih železnic pri TPD gmotno tako izčrpano, da se je, ako bi se novi naval krize, t. j. nove redukcije delavstva ne dalo preprečiti, bati resnih posledic. Vsled tega in z ozirom na obstoječo bedo, ki ne upropašča samo delavski marveč tudi obrtniški in trgovski stan, se tu zbrano delavstvo s tem obrača na vso javnost in merodajne faktorje s prošnjo, da podpira našo delegacijo in uvažuje naše upravičene prošnje in predloge, da se vendarle vpostavi stanje, v katerem bodo dela in zaslužka željni rudarji zamogli vsaj za silo preživljati svoje družine in naraščaj, ki bi nam in vsem moral biti up naše nacijonalne bodočnosti.

Tudi resolucija je bila soglasno in z velikim navdušenjem sprejeta.

Koren je nato pozval navzoče zastopnike strokovnih organizacij, da se priglasijo k besedi, nakar je nastopil načelnik II. skupine rudarske zadruge g. Jakob Štruc. Kot načelnik II. skupine rudarske zadruge je takoj intervenira' pri TPD radi odpovedi kolektivne pogodbe ter prosil, da odpoved TPD umakne. Generalni ravnatelj g. Skubec mu je pa dejal, da družba sicer še ni storila nobenega koraka o znižanju plač odnosno redukcij, da pa se mora zavarovati za slučaj, da bi pogajanja začetkom aprila za večje dobave premoga s strani državnih železnic ne rodila zaželjenega uspeha.

Gospod Koren še pripominja, da je uspelo po dolgotrajnih pogajanjih postaviti za volitve zaupnikov II. rudarske skupine skupno kandidatno listo. Te volitve naj se vršijo v znamenju rudarske solidarnosti in v smislu započete akcije, ki bo prinesla rudarskemu delavstvu sigurno rešitev iz te krize in lepšo bodočnost v veliki in močni Jugoslaviji. (Živioklici).

Skupščina bratovske skladnice

Pribitek v blagajni — Zvišanje podpor ob smrti.

Zagorje, 8. februarja.

Danes dopoldne ob 10. uri se je vršila v risalnici topliške osnovne šole krajevna skupščina bratovske skladnice. Pred skupščino so imeli delavski zaupniki istotam predkonferenco, na kateri so pripravljali poročila za skupščino.

Navzočih je bilo 40 zastopnikov 900 zavarovanih članov ter zastopniki podjetja TPD gg. inž. Ulrich, Lapornik in Pertot. Skupščino je vodil predsednik bratovske skladnice rudniški ravnatelj g. **inž. Loskot.**

Zapisnik zadnje skupščine je bil brez pripomb sprejet.

Takoj nato je bilo podano blagajniško poročilo. Letnih dohodkov (prispevki članstva in podjetja) je bilo 1,101.624·87 Din, izdatkov pa za 4.694·46 Din manj. Izkazani pribitek vzame članstvo z zadovoljstvom na znanje. Predsednik nadzorstvenega odbora g. **Zore** Franc predlaga absolutorij krajevnemu upravnemu odboru, kakor tudi računovodji g. Lazarju. Predlog je bil soglasno sprejet.

Podporni sklad je razdelil mnogo podpor ob bolezni, pri čemur se je oziralo na sledečo lestvico: samci, bolni 12 do 15 dni, so prejemali 40 Din mesečno, 16 do 18 dni 50 Din, 19 do 21 dni 60 Din, 22 do 24 dni 70 Din, 25 do 27 dni 80 Din, 28 do 31 dni 90 Din. Poročeni so dobivali za ženo in vsakega otroka po 5 Din več. Podpore ob smrti so se izkazale kot nezadostne, zato so jih zvišali, in sicer po smrti moža prejme žena 800 Din, za ženo 400 Din za samca prejmejo starši 400 Din, za upokojenca 400 Din, za otroka 300 Din. Pogrebnina za moža znaša 1200 Din, za ženo 500Din. Mnogi člani morajo oditi med letom na orožne vaje, kjer so brez vsakršnih sredstev. Tudi tu pomaga sedaj podporni sklad in dobivajo neporočeni člani, ki so 4 tedne na orožnih vajah 400 Din, poročeni pa 600 Din.

Blagajniško poročilo je bilo z odobravanjem sprejeto.

Sledila je tretja točka dnevnega reda, volitev novega nadzorstvenega odbora. Vršila se je z listki in sta bila izvoljena kot delavska zastopnika gg. Žibret Rudolf in Mrgole Ivan, za namestnika pa Škraber Franc in Flisek Andrej. Od podjetja sta bila imenovana v nadzorstveni odbor gg. Bukovšek in Dolinšek.

Pri slučajnostih se je ravnavala nameravana priključitev bratovskih skladnic k splošnem socijalnem zavarovanju. Naša bratovska skladnica je bila ustanovljena l. 1858. in je danes že mnogo delavcev, ki so njeni člani po 50 let in še več. Ves ta čas so plačevali prispevke za pokojninski sklad, iz katerega dobivajo osečne pokojnine 1000 Din največ, pri splošnem zavarovanju pa le 600 Din, kjer bi tudi vdova ne prejemala ničesar, medtem ko da pokojninski sklad bratovskih skladnic 50% moževe pokojnine.

Posebej poroča k tej točki član krajevne uprave in glavnega upravnega odbora g. Franc Šober. Povdarja, da je dolžnost krajevne skupščine, kot najvišji upravni organ krajevne bratovske skladnice, da resno razmotriva rešitev tega vprašanja. Omenja težak poklic rudarjev in povod dolgoletnega obstoja bratovskih skladnic, ki so ves čas svojega delovanja vršile po danih zakonih dolžnosti v pogledu socijalnega zavarovanja, kakor je predvidena v osnutku zakona o splošnem zavarovanju, iz česar sledi, da bi bili člani bratovskih skladnic prizadeti. Nato prečita tozadevno resolucijo, ki je bila sestavljena na konferenci pri ministrstvu za šume in rude dne 15. in 16. januarja t. l. ter razloži posamezne točke.

Splošna želja rudarjev je, da ostanejo bratovske skladnice kakor so bile doslej in s to željo so se rudarji razšli, ko je zaključil predsednik dobro uspelo krajevno skupščino.

Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobljeno perilo v **najlepšo izvršitev.** 398

Zborovanje radovljiškega učiteljskega društva

Referat o Sokolstvu br. Matije Sušnika. — Udanostna brzojavka starešini SKJ Nj. Vel. prestolonasledniku Petru in podstarešini SKJ br. Ganglu. — Referat o slovanskem zadružništvu g. ravnatelja Trčka. Blagajniško in prosvetno poročilo.

Jesenice, 8. februarja.

V navzočnosti precejšnjega števila članstva se je vršilo 7. februarja dopoldne v risalnici osnovne šole na Jesenicah zborovanje radovljiškega učiteljskega društva. Predsednik in upravitelj osnovne šole na Breznici g. Egidij **Šifrar** je uvodoma pozdravil vse navzoče tovariše in tovarišice ter takoj prišel na spomenico, ki jo je izdalo Udruženje Jugoslovanskega učiteljstva povodom na kritiko pri prvem zasedanju banskega sveta o učiteljstvu.

Inšpektor kranjske sokolske župe br. **Sušnik** je podal stvaren referat o zvišenem smotru Sokola kraljevine Jugoslavije, pojasnil stališče Sokolstva do vere in končno do šole in učiteljstva, katerega je vabil k sokolskemu društvu, kjer naj bi kot prvi poklicani aktivno sodelovali pri nacijonalni-kulturni in telesni vzgoji. Učiteljstvo je sprejelo predavanje br. Sušnika na znanje z največjim aplavzom.

Tovariš, upravitelj Leo Pibrovec je dal duška za razpoloženje vsega navzočega učiteljstva ter prečital udanostni brzojavki Nj. Vis. prestolonasledniku Petru in prvemu podstarosti br. Ganglu.

Na zborovanje je bil povabljen ravnatelj Zveze slovenskih zadrug g. **Trček,** ki je predaval o razvoju in pomenu **slovenskega zadružništva. Poudarjal je važnost zadrug v gospodarski politiki na Slovenskem in vobče za gospodarski procvit Jugoslavije. Bolj kot kedaj poprej je treba ustanavljati v sleherni vasi nove in najrazličnejše zadruge, h kateremu poslu pa sta poklicana v prvi vrsti učitelj in duhovnik kot izobraženca. V Dravski banovini imamo okoli 100 zadrug, pri katerih deluje že precejšnje število učiteljstva, vendar bi pa bilo želeti da bi se odzvalo temu poslu še več učiteljev, zlasti mlajših, ki bi z ustanavljanjem teh zadrug dobili vse potrebna navodila in smernice pri Zvezi slovenskih zadrug v Ljubljani. In približno za 30 Din si lahko nabav vsak učitelj vso slovensko zadružno literaturo, t. j. Lapajneja, Markuna, Žmavca, Štiblerja in Kušenjaka.**

Blagajniško poročilo je podala tov. Nada Šega, tov. Golobič je dobil razrešilnico.

Predsednik prosvetnega odseka tovariš Pibrovec je podal svoje poročilo. Tov. Pibrovec je s tovarišico Čibejevo sestavil predloge za postavke o izvenšolskem delovanju učiteljstva v radovljiškem srezu, ki jih bo rabilo poverjeništvo HJH v Ljubljani. **R. B.**

Ouida:

Kneginja Zurova

54

Naslednjega jutra že je prejela sledeči odgovor: »Ravnokar sem v trovillskem parku v dvoboju preluknjal s kroglo vrat Vašemu pevcu, tako da je za vselej končal peti. Zaradi te zadeve moram za nekaj časa zapustiti to deželo. Želim pa, da vi ostanete začasno še v Felicité. Da bi pa zaradi vaših muh zapodil iz hiše markizo, ženo svojega prijatelja, je izključeno. Vi ostanete in tudi ona ne bo ostavila Felicité.«

Sesedla se je na stol, ki je stal poleg nje. Pismo ji je padlo iz rok. Molče in nepremično je strmela predse, dokler ni vstopila njena sobarica in ji rekla: »Sluga čaka zunaj, gospa kneginja. Gospod knez prosi za odgovor.«

S težavo je vstala. »Kaj?« je vprašala s takim glasem, kakor da se je prebudila iz hudih sanj in se ne zaveda, kje je. »Odgovor hoče? Recite mu, da je zdaj vsak odgovor odveč.«

Do zdaj je z vztrajno potrpežljivostjo prenašala svojo usodo. V tem trenutku pa je sklenila, da strže verigo, ki jo je uklepala brez ozira na cerkveno zapoved in posvetne predsodke. Opoldne, ko se je Jeanne de Sonnaz izprehajala po vrtovih in dvoranah v Felicité in prevzela vodilno besedo v razpravljanju dnevnega dogodka, je Vera neopazno odšla.

Zvečer je sedela pri postelji moža, za katerega ji je srce bilo, dasi je bila njena roka zvezana z drugim.

Večerno solnce je pošiljalo svoje poslednje žarke v sobo, kjer je ležal težko ranjeni pevec. Ko je odprl oči, je začudeno zastrmel v prikazen, ki mu jo je nebo poslalo. Tedaj je pokleknila ob njegovem vzglavju.

»Jaz sem,« je zašepetala.

Premikal je ustne, toda ni mogel govoriti, le gledal jo je. Sklonila se je nadenj, on pa jo je prijel za roko.

»Vse ste izgubili zaradi mene. Če vam morem biti v tolažbo — tukaj sem.«

19.

Sredi Valiških Alp leži jezerce, okrog njega se razprostirajo travniki in jelkovi gozdovi, nad njim se dvigajo zasnežene gorske kope. Zrak je čist in jasen kakor kristal in poživljajoč kakor staro žlahtno vino.

Tu se je nastanil slavni pevec, ki je izgubil svoj glas. Stanuje v trdni stavbi, ki more kljubovati nevihtam in viharjem, okna so široka, da moreta v hišo poletje in solnčna svetloba. V sobah so shranjene lepe umetnine, darovi, ki so jih cesarji in kralji in drugi mogočneži sveta položili Corrèzu k nogam, ko je še pel.

Corrèze sloni na ograji balkona, gledajoč, kako veter odnaša rožne liste, dokler ne padejo v zeleno vodo gorskega potoka. Na marmornati mizi poleg njega leži nekaj listov glasbenega rokopisa. Opero sklada in upa, da zaslovi kot velik skladatelj, ker je izgubil sloves velikega pevca.

V žarečo večerno solnčno luč na balkonu je stopila zdaj v belem oblečena ženska v spremstvu velikega psa. Vitka je in mlada. Z obličja in iz oči ji bereš srečo, vendar pa ne moreš prezreti nekih otožnih potez, ki jih je neizbrisno začrtala preteklost.

Tudi Corrèza se pri vsej sreči loteva včasih otožnost. Ni mu žal po zmagoslavnih nastepih, pač pa si želi nazaj čarobno moč, s katero je umel privezati nase duše svojih poslušalcev.

Stojita drug poleg drugega, naslajajoč se z razgledom na gorske vrhove, ki jih zlati večerno solnce. Ona pa mu govori: »Ali v resnici ne hrepeniš po nekdanjem? Pomisli, kaj vse si izgubil.«

»Pozabil sem na ono, kar sem izgubil. Izgubil pa nisem nič, ampak sem izginil iz sveta v svoji polni moči in slavi. Prihranjena so mi razočaranja propadanja. To pa je velika sreča.«

Nasmehnila se je s krotkim, resnim smehljajem, ki je bolj smehljaj oči nego usten. »To praviš iz velikodušja. Če pomislim, kaj te stanem, skoraj ne morem razumeti, da me imaš tako rad.«

»Ne razumeš, ker ne znaš presoditi svoje vrednosti. Ponižnost te zasleplja kakor druge ženske nečimernost.«

»In vendar so mi rekli, da sem ohola.«

»To pa zaradi tega, ker si bila drugačna od drugih žensk. Kako so mogli doumeti duha, kakršen je tvoj?«

»Ti me razumeš — in Bog me vidi. To mi zadostuje.«

Ob istem času mrgole v pariških izprehajališčih množice. Vranci kneza Zurova nestrpno bijejo s podkvami sredi vrveža kočij. Knez gleda srdito in nevoljno okrog sebe. Po ženinem begu je nekaj časa razsajal kakor besen, ko pa je nekega dne markiz pl. Sonnaz padel s konja in si zlomil vrat, se je potolažil. Ruska pravica je razveljavila njegov zakon. Njegovi služabniki so iz strahu pred njegovo jezo pričali njemu v prilog in proti Veri. V kratkem se poroči s svojo staro prijateljico, vdovo po markizu pl. Sonnazu.

Markiza pa se na tihem smeje. »Če je človek prebrisan in potrpežljiv,« si pravi, »vse doseže.«

Ko pa včasih razmišlja o možu, s katerim stopi v kratkem pred oltar, ga precej nespoštljivo primerja medvedu, katerega bo sčasoma vendarle naučila plesati, kakor bo sama godla.

Samo kneginja Nalagina ni prekinila odnošajev z ženo svojega brata. »Jaz ji ostanem še zanaprej dobra,« je rekla, če so jo o njej spraševali. »Nikoli ne bom zatajila plemenite ženske, ki je bila žrtev mojega brata in gospe Jeanne. Seveda bom morala v kratkem poljubiti tudi Jeanno, da se ne zamerim svetski hinavščini.«

Najbolj si jemlje k srcu zadnje dogodke kajpak lady Dolly. Njeni prijatelji jo glasno in iskreno pomilujejo. Tako dobro je hčerko preskrbela, pa ti pride tak zlom. Prekinila je vse odnošaje z Vero. Kako bi mogla drugače ravnati! In ves svet sočuvstvuje z njo, ki je morala pretrpeti toliko žalosti zaradi svoje ničvredne hčerke.

KONEC.

Človek in srakoper

Zadnjič sem čital v ljubljanskem dnevniku takole vest o smrti ljubljanskega srakoperja na daljnem Peloponezu.

To je precej lepo od ljudi, da imajo toliko samaritanske ljubezni v svojih srcih, da so lahko z njo obsuli tudi najzadnjo stvar pod Bogom — glejte, še ta nesrečni srakoper, ki vendar v svojem življenju ni naredil nobene večje reči, kakor da je bil mizeren, nič prida srakoper, s kakršnimi so šolske knjige včasih vaša otroška srca neprestano plašila in ki so nam ga naši dobri vzgojitelji včasih venomer stavljali za vnebovpijoč vzgled, kakšen naj človek ne bo (človek naj ne stika po tujih gnezdih, naj ne krade in ne ubija jajčec izpod valečih stark, naj ne preganja in ne davi nedolžnih mladičev — kakor menda vse to počne srakoper), glejte, še ta srakoper je našel usmiljenje pri ljudeh. Ministrstvo, šumska direkcija, lovski biro, društvo za varstvo ptic pevk, slovenski dnevnik — vsi so započeli pravdo, da proniknejo v tajno tega srakoperjega srca, da poiščejo občino, iz katere je bil tragično preminuli vagabund doma, in da tako družno uredijo njegove posmrtne pozemske zadeve. Pa kar je še največ: v vseh teh prizadevanjih se nihče ne peha iz kakšnega materialističnega pričakovanja, da mu bo morda na koncu pripadel delež kakšne imenitne dediščine, vse te korporacije in ljudje delajo te usluge — kakor se pač delajo usluge pticam pevkam — iz golega, najčistejšega, najbolj človekoljubnega idealizma.

Pa vse te šale na stran! V času, ko brez konca in kraja ljudi živi v pomanjkanju in brez vsega, ko skoraj sleherni človek pogreša vsaj človeka, vsaj dobre besede, če ga je Bog že s kruhom oskrbel, v tem času se nam takle humbug z ljubeznijo do narave in do živalstva zdi malo več kakor smešen. To se skoraj pravi, režati se v obraz človeku in vsem bojem, ki jih mora pod solncem biti.

— **Dom Nj. Vel. kralja Aleksandra v Subotici.** Na pobudo Sokola v Subotici bodo tam zgradili Nj. Vel. kralju Aleksandru, ustvaritelju Jugoslavije, lep spomenik v obliki doma. Akcija za gradbo doma je že pričela. Stal bo okoli 5 milijonov Din.

— **Mednarodna razstava v Novem Sadu.** Odbor za prireditev razstave v Novem Sadu priredi od 14. do 18. marca t. l. v Novem Sadu prvo mednarodno razstavo plemenske živine. Za to razstavo vlada že zdaj jako živo zanimanje. Svojo udeležbo so prijavile Turčija, Grčija, Albanija in Bolgarija.

— **Umetnostna razstava v Beogradu.** V nedeljo je bila otvorjena v Beogradu razstava slikarja Koste Hakmana in kiparja Sretna Stojanovića. Že prvi dan jo je obiskalo izredno število ljubiteljev umetnosti.

— **Prva uprizoritev jugoslovanske drame v Beogradu.** V nedeljo so uprizorili prvič v Beogradu dramo »Ivan Vladislav«, katero je napisal sekcijski šef v ministrstvu za prosveto g. Momčilo Milošević. Glavno vlogo je igral Dobrica Milutinović, glavno žensko vlogo pa žena avtorja Dara Milošević. Uprizoritev je v vsem uspela.

— **Sadjarji!** Kljub neštetim konkurenčnim sredstvom je še vedno **ARBORIN** najboljši preparat za spomladansko zatiranje sadnih zajedavcev. Arborin dobite pri tvrdki: »Chemotechna« družba z o. z. Ljubljana, Mestni trg 10 (na dvorišču). 495

Izseljenci v januarju

Jesenice, 8. februarja.

V minulem mesecu se je izselilo iz naše države le 54 oseb, v prekomorske pa se je izselilo 421 oseb, in sicer v Argentinijo 158, v Uruguay 108, v Zedinjene države Severne Amerike 121, v Bolivijo 1, v Brazilijo 8, v Kanado 18, v Chille 11 in 1 oseba v Južno Afriko.

Vrnjencev pa je bilo iz prekomorskih držav v minulem mesecu 854.

Rijavec na poti v Ameriko

Ljubljana, 9. februarja.

Na povabilo barcelonske opere »Teatro de la Scala«, je pred kratkim kel naš rojak Josip Rijavec, stalni član berlinske državne opere, v Bizetovi operi Carmen

Njegovi uspehi v Berlinu, Leipzigu, Dresdenu, Pragi, Parizu, Montecarlu potrjujejo veliki sloves, ki ga uživa kot eden najboljših tenorjev v Evropi.

Njegovo gostovanje kot Don Jose v Barceloni je bil pravi triumf in takoj po predstavi je podpisal pogodbo za »stagiono« v Veliki operi v Buenos Aires-u. Pel bo v Tosci, Butterfly, Bohemi, Gianni Schichi, Aidi, Rigolettu, Traviati, Carmen, Manon itd. Obenem se pogaja za daljše gostovanje v Chicagu, New-Yorku in Hollywoodu. — Amerika in njeni dolarji znajo ceniti kvaliteto in kaže, da ga Evropa ne bo slišala več tako kmalu. In mi, ki smo ga pred kratkim slišali v Rigolettu, bomo morali pač še malo potrpeti, da ga bomo spet.

— Amerika in njeni dolarji razvadijo človeka — ne le slišati, temveč — plačati. Ostane nam pač le tolažba, da nas v velikem svetu, kot do zdaj še nobeden, veledostojno reprezentira. Mi mu čestitamo in vso srečo na pot.

Iz Dravske banovine

d **Kraljevska banska uprava Dravske banovine razpisuje** na osnovi § 31. zakona o banski upravi v območju sreskega cestnega odbora Radovljica službeno mesto banovinskega cestarja, in sicer za cestni progi: a) od odcepa ceste Rečica - Mlina do mosta čez Savo pri erar. žagi v Soteski, b) Bohinjska Bela - kolodvor.

d **Na zagrebški univerzi je 7. t. m. diplomiral** za inženjerja agronomije gosp. Janez **Pucelj**, sin ministra v. p. in člana VZS iz Velikih Lašč. Mlademu inženjerju iskreno čestitamo!

d **9. otroška maškerada Atene** bo na pustno nedeljo popoldne v veliki dvorani Uniona. Kdor se je želi udeležiti naj dvigne v pisarni Atene, Dunajska c. 1 a/II. potrebne kokarde. Istočasno se dobe vsa pojasnila. Več otroških mask je brezplačno na razpolago. Vabljeni so vsi prijatelji mladine! 601

d **Vreme.** Barometer je kazal včeraj v Ljubljani ob 7. uri 773·2, v Mariboru 772·4. Temperatura je bila ob tem času v Ljubljani 0·4, v Mariboru —4, v Ljubljani je pihal W, oblačnost je znašala 10, najvišja temperatura je bila v Ljubljani 0·6, najnižja —8, v Mariboru —4, v Zagrebu —2, v Beogradu —5, v Sarajevu —1·6, v Skoplju —1, v Splitu —4.

F. Fajdiga sin
Zaloga pohištva in tapetniških izdelkov
Ljubljana, Sv. Petra cesta 17
Ustanovljena leta 1879 317

Ljubljana

Torek, 10. februarja 1931., Skolastika. Pravoslavni: 28. januarja, Jefrem.

Nočno službo imata lekarni Piccoli na Dunajski c. in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

*

■ **Sokol II v Ljubljani** priredi drevi v telovadnici na realki skioptično predavanje o »Jugoslaviji«. Predava br. Vladimir Kravos. Članstvo in vsi prijatelji Sokola vljudno vabljeni. Pričetek ob 20. uri. Vstop prost.

■ **Duh in slog evangelijev** je naslov predavanja, katerega priredi drevi ob 20. v Alojzijevišču na Poljanski cesti 4, soba 26 Bogoslovna akademija v Ljubljani. Predaval bo univ. prof. dr. Andrej **Snoj**. Vstop prost.

■ **Predavanje v »Pravniku«.** V sredo 11. februarja bo predaval na sestanku društva »Pravnika« g. namestnik višjega državnega tožilca g. dr. Munda Avgust: **»Nekaj pripomb k sodni praksi glede na novo kazensko zakonodajo.«** Predavanje bo točno ob šestih popoldne na sodišču v Ljubljani soba štev. 79.

■ **Orkestralno društvo** Glasbene Matice javlja članom, da bo prihodnja vaja v torek 10. t. m. ob 20. uri v Glasbeni Matici. Vsi in točno.

■ **Strokovna predavanja.** Javno predavanje gospod. pomočnika direktorja ljubljanske direkcije g. inž. **Klodič-a** Maksa o temi: Kvarnerske luke in nova zveza Slovenije do njih, dne 11. februarja ob 20. uri v dvorani »Sloge« v Ljubljanskem dvoru je namenjeno poleg železničarjev tudi širši javnosti in vabimo na udeležbo.

■ **K simfoničnemu koncertu.** V mojem poročilu o koncertu v nedeljski številki čitaj namesto »skoraj« »Sploh« (ni pogledal v partituro), kar smisel stavka izpremeni. S. Osterc.

■ **Uspele prireditve.** V soboto je priredil svoj večer ljubljanski **Družabni klub** v veliki dvorani hotela »Union«, katerega so se udeležili odlični predstavniki naše javnosti. Bil je pod pokroviteljstvom ge. **Sernečeve**, soproge ministra za šume in rudnike inž. Serneca, kateri se večera ni udeležil, ker je bil zadržan. Predsednik kluba g. Ivan **Vrtovec**, predsednik Pokojninskeg zavoda, je sprejemal z drugimi domačimi visoke goste, kakor bana Dravske banovine g. dr. Draga **Marušiča**, podbana dr. **Pirkmajerja**, divizijonarja g. D. **Ilića**, župana dr. Dinka **Puca** in druge. Prireditev je otvoril s plesom predsednik g. Ivan Vrhovec z go. inž. Sernecévo, ban dr. Drago Marušič z go. Županjo dr. Pucovo, divizijonar g. D. Ilić z gospo Pirkmajerjevo, nakar so sledili drugi pari. — Tradicijonalni bohemski karneval sportnega kluba »Ilirije« je tudi letos nad vse pričakovanje uspel. Vršil se je v dvorani na Taboru, ki je bila karnevalsko razposajeno dekorirana. Številne maske so kmalu spravile vse številne goste v veselo razpoloženje. Opazili smo izredno okusne maske. Med temi pa tudi zelo komične, kakor je bila skupina gospe iz starih časov s hčerko in teto, ki so vzbujale splošno pozornost. Nič manj zanimive niso bile tudi opice ki jih je s težavo krotil krotilec, originalen, kakor da ga je ravnokar reduciral cirkus »Kludsky«. Karneval je bil izredno živahen, morda doslej najbolj živahna prireditev v sezoni. Kot najlepša maska je dobila darilo ga. **Štefka Mihelčičeva iz Zagorja. Za najlepšo** kostimirano masko so pa pripoznali gdč. Evico **Reinerjevo.**

■ **Odprta noč in dan so groba vrata.** Umrli so: Sattner Fr. Ksaver, 65 le star, frančiškan, Marijin trg 4, Ekel Karel, 65 let star, višji administrativni svetnik v pok., Gledališka ul. 12, Kozel Valentin, 70 let star, ravnatelj finančne deželne blagajne v pok., Pred Školijo 2, Lavrič Leo, 61 let star, uradnik Pokojninskega zavoda v Ljubljani, Čopova ulica. Pokojnim blag spomin, žalujočim naše sožalje!

■ **Nesrečna dijakinja.** V Gradišču je skočila v samomorilnem namenu iz drugega nadstropja dijakinja Ksenija K. Mladenka je dobila baje, ker se je udeležila nekega plesa, ukor. Bala se je očeta in je zato sklenila, da se usmrti. K sreči je K. dobila lažje poškodbe, tako da je upati, da ostane pri življenju.

■ **Nesreča pri delu.** Pri gradnji ceste Begunje—Št. Vid nad Cerknico zaposlenemu delavcu Sušanu Francu iz Ogulina je padel velik kamen tako nesrečno na levo nogo, da se mu je zlomila. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v splošno bolnico.

■ **Dve tatvini.** V Predovičevi ulici 9 je bilo ukradeno strojniku Štodoli Venčeslavu z odprtega domačega dvorišča kolo, vredno 1000 Din. — V hotelu Lloyd na Sv. Petra cesti je bil ukraden iz nezaklenjene sobe trgovskemu pomočniku Rujčiču Francu brivski aparat, srajca, kravata in 2 žepna robca v vrednosti 120 dinarjev.

Iz drugih banovin

Kralj je kumoval devetemu sinu

V Veliki Gorici so imeli v nedeljo pravcato narodno slavlje, katerega se je udeležilo izredno mnogo seljakov iz okolice. Kmetu Josipu Rebiču iz Velike Gorice se je namreč nedavno rodil deveti sin in srečni oče je prosil Nj. Vel. kralja, da bi kumoval. Prošnji se je kralj odzval in pooblastil za svojega namestnika pri krstu polkovnika Jemneriča, komandanta zagrebškega vojnega okrožja.

Velika Gorica, kakor tudi okolica, je sprejela v nedeljo kraljevega zastopnika vsa okrašena z jugoslovanskimi zastavami. Sprejeli so ga poleg številnega ljudstva na kolodvoru Sokoli, gasilci iz Velike Gorice in nekaterih okoliških vasi, šolska deca, člani Obrtne zadruge z jugoslovansko zastavo in z godbo, 30 konjenikov ter zastopniki vseh uradov s sreskim načelnikom Ivom Trojerjem. Po prihodu kraljevega zastopnika je krenila povorka do vasi Kurilovca po dete, ki je dobilo pri krstu ime svojega prevzvišenega kuma Aleksander. Krst so opravili zelo svečano in po starem običaju, kakor ga opravijo ob sličnih slavnostnih prilikah. Nadvse srečni so bili seveda roditelji, z njimi se je pa radoval tudi ves narod. Po krstu je bilo kosilo, na katerem je imel slavnostni govor župnik Mijo Štefanič, ki je nazdravil najprvo Nj. Vel. kralju in prevzvišenemu njegovemu domu. Po povratku zastopnika Nj. Vel. kralja v Zagreb je tamošnje prebivalstvo še ves dan slavilo ta radosten dogodek.

Hotel je postati milijonar, pa je postal berač

V Stari Moravici pri Subotici živi seljak, ki je postal pred dnevi žrtev drznega sleparja, pa tudi svoje lahkovernosti. Želja po denarju in bogastvu je tega človeka spravila na beraško palico, to se pravi ob vse njegovo premoženje, ki ni bilo ravno majhno.

Kmet Balint Urban je imel tri jutra zemlje, pa je vendar šel na limanice ljudem, ki so ga spravili ob vse. K Urbanu je namreč prišel cigan Paja Dimović in mu zaupal, da pozna vlomilce, ki so oplenili sladkorno tovarno v Novem Vrbasu ter odnesli milijon Din. Ker pa tolikega denarja ne morejo nositi pri sebi, niti ga ne morejo prodati, ker bi vzbudili sum, da so tatovi, bi radi, je rekel cigan, ta denar prodali. Cigan je govoril tako prepričevalno o denarju in o vlomu v sladkorno tovarno, da mu je Urban vse verjel in končno pristil na kupčijo. Zmenila sta se s ciganom, da bo Urban dal 25.000 Din za ukradenih milijon Din. Ker pa Urban ni imel gotovine, je prodal svoje posestvo in svojo hišo za 28.000 Din. Z denarjem je šel, kakor sta se dogovorila s ciganom v Martonoš, kjer so ga čakali z milijonom. In res, v neki ulici je Urbana nagovorila stara ciganka z velikim zavojem. Urban ji je izročil 25.000 Din, za katere je dobil zavoj in ko ga je hotel odpreti pred ciganko, mu je rekla: »Pazite, ne odpirajte, lahko vas kdo vidi s tolikim denarjem. Urban zavoja res ni odprl, temveč ga je ves srečen odnesel domov v prepričanju, da je postal milijonar ter da bo takoj naslednji dan kupil 100 jutrov zemlje. Urban je že videl samega sebe na velikem posestvu kot velikega gazdo. Doma je sedel za mizo z ženo in otroci. Lahko si mislimo, kako so bili vsi presenečeni, ko so iz zavoja potegnili staro perilo, cunje in papir na mesto bankovcev.

Urban je takoj obvestil orožnike o veliki sleparijі. V okolici Subotice se jim je posrečilo prijeti tri cigane, ki so priznali, da so Urbanovih 25.000 Din že zapravili.

b **Samomor na pokopališču.** Na pokopališču v Bajiši v Subotici je izvršil samomor vpričo orožnika, ki ga je zasledoval, neki Geza Ladjar, ki je dva dni pred tem pri Bački Topoli ubil ženo Petra Andraša, veleposestnika. Okoli 10. ure zjutraj je prišel k njemu in ker ga ni našel doma, je s puško v roki nagnal služinčad na podstrešje, kamor jo je zaklenil. V hiši je bila samo Andraševa žena Margita z detetom. Geza je bil v njo zaljubljen, še predno se je omožila. Napadel je nezaščiteno ženo, ker se je pa branila, je nameril nanjo puško in ustrelil. Bila je na mestu mrtva. Morilec je pobegnil in se skrival na pokopališču. Orožniki so mu prišli na sled, in ko jih je zagledal, je zakričal: »Tukaj sem, ne iščite me več!« Predno so ga mogli orožniki prijeti, si je pognal kroglo v glavo in se težko ranil. Odpeljali so ga v bolnico, kjer je kmalu nato umrl.

b **Zločin v pijanosti.** V Varaždinu je obsodilo sodišče na eno leto zapora seljaka Zlatka Lovrenčića iz Kunjovaškega brega. V pijanosti je pred mesecem dni udaril nekega M. Tepeša tako silno, da je ta umrl. Sodišče je ugotovilo, da je izvršil zločin v popolni pijanosti, potem ko je dva dni neprenehoma pil »direktorja«.

Celje

* **Začetek nocojšnje predstave v Mestnem gledališču,** na kateri gostujejo člani ljubljanske drame z Nušićevo komedijo »Gospa ministrica«, je točno ob 20.

* **Slovo g. Pfeiferja.** Dolgoletni igravec Mestnega gledališča g. Pfeifer Adolf, se je v nedeljo popoldne odpeljal na svoje novo mesto v Novem Sadu. Na kolodvoru so se člani Dramatičnega društva prisrčno poslovili od njega. G. Pfeifer pa se tem potom poslovi od mnogoštevilnih prijateljev in znancev, od katerih se ni mogel osebno posloviti ter izreka vsem, zlasti pa obiskovalcem gledališča, najiskrenejšo zahvalo za njih naklonjenost.

***Gospodična napravila izpit za pekovsko pomočnico.** Gdč Kirbisch Elza, hčerka pekovskega mojstra in posestnika g. Kirbischa Josipa, je pred izpitno komisijo z dobrim uspehom položila pomočniški izpit za pekovsko obrt.

* **Ustanovitev Sokolskega društva v Veliki Pirešici.** Ob ogromni udeležbi ljudstva se je vršil v soboto 7. t. m. ob 20. v narodni šoli v Veliki Pirešici ustanovni občni zbor Sokolskega društva v Veliki Pirešici. Iz Celja je prihitel ob skrajno slabem vremenu požrtvovalni starosta Sokolske župe v Celju br. ravnatelj Smertnik, ki je v krasnem govoru razložil pomen Sokolstva. Priznanje je treba izreči vsem bratom in sestram Sokolskega društva v Celju, ki so se udeležili zbora. Vsa čast gre tudi pripravljalnemu odboru, ki se je požrtvovalno potrudil, da je prišlo do ustanovitve. Društvo šteje že nad 80 članov in članic. Uprava, potrjena od župe, je sledeča: starosta Teržan Martin, posestnik; podstarosta Grobelnik Franjo, posestnik; načelnik Oplotnik Konrad, posestnik; namestnik Puncer Ivan, posestnik; načelnica Srebrnič Karla, učiteljica; namestnica Florenini Amanda, učiteljica; tajnik Cajnko Avgust, nadučitelj; prosvetar Klemenčič Jože, nadučitelj v p.; blagajnik Cokan Martin, posestnik; v odboru so Kranj Davorin, Špeglič Jože, Rednak Ivan, Videmšek Tone, Grobelnik Jakob, Podpečan Martin. Zavedni Veliko-Pirešičani, zbudite se in podpirajte ter pristopajte društvu, da bo lepo cvetelo in delovalo za blagor naše ljubljene domovine. Zdravo!

* **Medklubska slalom-tekma Zimskospornega odseka SPD v Celju.** V nedeljo 15. t. m. priredi Zimskosportni odsek SPD v Celju na Celjski koči medklubsko slalom-tekmo. Start bo ob 10·30 pri koči. To bo v Jugoslaviji druga tekma te vrste, prva se je vršila na Jesenicah. Vršil se bo tudi slalom za juniorje in seniorje. Tekmovalo se bo po pravilniku JZZS. Prijave sprejema SPD, skrajni rok za prijave pa je pol ure pred startom.

* **Odobritev elektrovoda Velenje - Dobrna.** Kranjske deželne elektrarne so zaprosile, da se jim izda uporabno dovoljenje za elektrovod iz Velenja v Dobrno ter za transformatorsko postajo v Dobrni. O tem se bo vršila komisijska obravnava 19. februarja ob 10·30 s sestankom v Dobrni. Mejaši in interesenti se na to opozarjajo.

* **Nezgoda otroka.** Komaj leto dni stara Pohar Milka, hčerka delavca v papirnici v Radečah, je v petek tako nesrečno padla, da si je zlomila desno ključnico. Otroka so morali prepeljati v celjsko bolnico.

Šmartno ob Paki

Fond za zgradbo Sokolskega doma. Glede na svoječasni odborov sklep o zbiranju fonda za zgraditev Sokolskega doma je društvo razposlalo 140 prošenj za podporo na posamezne gospodarske institucije in zasebnike. Odziv na te prošnje je dosedaj sledeči: Po 100 Din so poslali Franc Kolenc, lesni trgovec v Juvanjih, dr. Janko Rak, san. referent v Gornjem gradu, Zavarovalna družba »Dunav«, pivovarna »Union« in Ivan Srebotnjak, lesni trgovc v Št. Petru v Sav. dolini. Po 50 Din Nabavljalna zadruga državnih nameščencev v Mariboru, Prvi mestni mlin v Celju in drogerija »Sanitas« v Celju. Firma Oswatisch v Celju je dala 30 Din in dr. Mirko Černič 20 Din. Vsem darovalcem naj bo na tem mestu izrečena najtoplejša zahvala. Druge pa, ki so prošnje že sprejeli, oziroma jih še bodo, prosi Sokol v Šmartnem, da teh prošenj ne prezrejo.

Stanje šolskega poslopja je vedno slabše. Pri pregledovanju razreda, v katerem se vdira pod, se je dognalo, da je tramovje popolnoma trhlo. Kraj. šol. odbor je ta nedostatek hotel popraviti na ta način, da bi pod naslonil na vzidane traverze. Uradni izvedenec je tak način popravila prepovedal in odredil, da se mora vse tramovje izmenjati. To se dosedaj še ni zgodilo, pač pa je položaj toliko slabši, ker se je pri preiskovanju defekta naredila luknja skozi strop v upraviteljevo stanovanje. V stanovanju se vsled tega počasi kruši omet, luknja sama pa sedaj v zimskem času izborno služi kot ventilator. Taki »naravni ventilatorji so tudi vsa stranišča, na katerih vleče kar za stavo. Vsa vrata v šolskem poslopju so v mizernem stanju in služijo podganam za treniranje zobovja. Peči v razredih energično skrbe za to, da bo treba šolske sobe čimprej beliti. Pa se na tem ljubem svetu še najdejo ljudje, ki se čudijo, da v takih šolah učitelji ne delajo čudežev.

Zagorje

Smrtna kosa. Včeraj so pokopali na tukajšnjem farnem pokopališču ženo tukajšnjega trgovca gosp. Premelča. Premelč si je v poletju postavil lepo hišo in otvoril trgovino z mešanim blagom. Umrla gospa je dalj časa bolehala na sladkorni bolezni, umrla pa je radi oslabljenja srca. N. v m. p. Žalujočim naše sožalje.

Agitirajte za Jugoslovana!

Maribor

m **Mariborski dijaški šahovski klub v Rogaški Slatini.** V nedeljo je priredil tukajšnji dijaški šahovski klub pod vodstvom predsednika Bogdana Pušenjaka izlet v Rogaško Slatino, kjer je nastopil v turnirju s tamkajšnjim šahovskim klubom. Igrali so na 64 deskah 4 ure. Rezultat 3:3 je bil neodločen. Šahisti v Rogaški Slatini so mariborske srednješolce lepo sprejeli in jih tudi pogostili.

m **Mariborčan v upravnem odboru »Fidaca«.** Pretekle dni je bil imenovan g. Jakob **Perhavec**, trgovec in predsednik pododbora Udruženja rezervnih častnikov in bojevnikov v Mariboru, za svetnika v upravnem svetu »Fidaca«, ki ima svoj sedež v Parizu. Zveza medzavezniških bojevnikov šteje okoli 9,000.000 članov in jo tvori 10 medzavezniških držav.

m **Občni zbor Slovenskega lovskega društva.** Podružnica Slovenskega lovskega društva v Mariboru bo imela svoj letošnji redni občni zbor v nedeljo, dne 15. t. m. ob 10. uri dopoldne v lovski sobi hotela »Orel«.

m **Na naslov glavne tobačne zaloge.** Te dni so po vseh mariborskih tobakarnah zmanjkale cigarete »Drina«, ker jih glavna zaloga ni pravočasno naročila. Mnenja smo, da bi se v mestu s 35.000 prebivalci to ne smelo dogajati.

m **Smrti.** Pretekli teden so v Mariboru umrli: Marija Saveršnikova, žena hišnega posestnika, stara 56 let; Mira Krabonjeva, hči natakarice, stara 5 mesecev; Stanislav Koren, sin zasebnika, star 3 mesece; Josip Ferenc, delavec, star 62 let in Pavlina Kokotova, žena železničarja, stara 70 let. N. v m. p.!

m **Smučarski tečaj za začetnike.** Mariborski smučarski klub bo priredil te dni več tečajev za začetnike. Prvi tečaj bo danes, v torek ob 14. uri pri Treh ribnikih, kjer naj se zberejo vsi interesenti.

m **Za brezposelne.** Pri Borzi dela dobi namestitev: 20 viničarjev in pristavnikov, 6 hlapcev, 2 pastirja, 2 ključavničarja, 3 kovači, 2 fotografa, 2 mlinarja, 1 kolar, 2 natakarja, 1 črkoslikar, 1 železostrugar, več vajencev kolarske, mizarske, kovaške in fotografske obrti, 1 trgovska pomočnica, 10 kuharic, 20 služkinj, 2 vzgojiteljici, 2 natakarici, 2 servirki, 2 postrežnici, 2 mlajši gospodinji, 3 šiviljske vajenke, 1 trgovska vajenka in za Zagreb: 1 natakarica, 1 prodajalka za buffet ter 2 prodajalki za trgovino.

m **Težka nesreča na Aleksandrovi cesti.** V nedeljo popoldne se je pripetila na Aleksandrovi cesti pri Špacekovi gostilni težka nesreča, katere žrtev je postal 40letni zavarovalni in trgovski zastopnik g. Franjo Klemše. Klemše je šel na sprehod s svojim psom in se že vračal proti domu, ko pa je hotel prekoračiti ustje Sodne ulice, je pridrvel avtomobil gospoda Čembe, katerega je vodil šofer Franjo Pečenik. Klemšetov pes je skočil naprej, in ko je gospodar videl, da je žival v nevarnosti, da jo bo avto povozil, se je pognal za njo, da bi jo rešil. Pri tem se mu je pa spodrsnilo in priletel je s tako silo z glavo v avtomobil, da si je razbil lobanjo. Poleg tega mu je blatnik odtrgal nos in ga tudi sicer ranil po obrazu. Nezavestnega so prepeljali v bolnico, kjer ga je primarij g. dr. Drnovšek takoj operiral, vendar pa je njegovo stanje še vedno brezupno.

m **Nov zločin napadalca žensk.** Pred par leti je neznan moški v okolici parka stalno napadal ženske, z namenom, da bi jih posilil. Naposled so ga le našli in spoznali v njem leta 1904. rojenega slikarskega pomočnika Josipa Kristla. Zaradi obilnega dokaznega materijala je bil Kristl obsojen pred tukajšnjim okrožnim sodiščem lansko leto na 15 mesecev težke ječe. Ker pa je bil v zaporu zelo miren in dostojen, je bil pogojno izpuščen za 7 mesecev. Nekaj časa je živel dostojno, v soboto zvečer pa je zasledoval učiteljico gospodično A. F. do stanovanja v Cankarjevi ul. 14, kjer jo je v veži napadel in hotel posiliti. Na klice napadene so pa prihiteli ljudje, pred katerimi je Kristl zbežal, toda bil je kmalu na to v Kolodvorski ulici ujet in aretiran.

Snežno poročilo

Zagorje, 8. februarja.

V noči od četrtka na petek je pričelo polagoma snežiti in je potem sneg naletaval ves dan, tako da je že sedaj nad 30 cm snega. Ker sneži še vedno, se je bati, da se tu ali tam vsled preobremenjenosti potrgajo žice. Stariši opozorite zlasti otroke, da se otrgani električni žici ne približujejo, ker bi to plačali lahko z življenjem. Dosedaj še ni sneg napravil nikake škode.

Sv. Gora nad Litijo. Priljubljeno izletno točko Posavčanov je pokril zelo debel sneg. Že v petek je bil tako visok, da otroci iz Sv. Gorske okolice ne morejo več v šolo. Za koliko časa bo prekinjen, ne moremo poročati, ker je verjetno, da se gazi ne bodo tako hitro napravile. Letos pa se je aresničil stari pregovor. »Če zima ob novem letu ne piha — rada ob koncu z repom udriha!«.

Sv. Planina. Nam Planincem bi bilo pa zares dolg čas, če ne bi imeli snega. Kar nerodno se nam zdi, če prilezejo smučarji k nam s svojimi dilami, pri nas pa da ne bi imeli snega in bi se smučarji greli na planinskem solncu. Dober teden dni pa imajo tudi pri nas smučarji vesele urice, kajti vsak dan prihajajo novi. V petek pa smo dobili še novega snega,, in sicer nas je zamedel nad pol metra visoko. Sneg je suh in je torej za smuko izvrsten. Ker je vsled ugodnega terena za smuko Sv. Planina priljubljen in precej poznan kraj, se nadejamo v prihodnjih dneh tudi smučarjev iz Zagreba. Z zasnežitvijo Sv. Planine pa bo ugodno tudi Zagorjanom, ker bodo lahko izvežbali smuški naraščaj, zato vabimo vesele smučarje, želeč jim dobre smuke in mnogo pik.

Sv. Kum. Naš očak Kum se ponaša s svojo belo kapo, ki jo je dobil v petek in je za starca precej debela. Sneg je zapadel do tričetrt metra visoko. To pa seveda podjetnih športnikov ne moti, kar nam priča dejstvo, da so baš v petek, ko je najbolj snežilo, posetili Kum športniki iz Zasavja. Pripomniti pa moramo, da se poti na Kum, dasi je nad 1200 metrov visok, naši planinarji ne strašijo in nas posečajo dnevno. Lepo se zabavajo v mežnariji.

Naši arhitekti na razstavi v Beogradu

Prva jugoslovanska razstava moderne arhitekture, na kateri bo razstavilo 12 slovenskih arhitektov

Ljubljana, 9. februarja.

Nocoj se je vršil v prostorih Udruženja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov v Kazini pregled del članov Kluba arhitektov za I. jugoslovansko razstavo moderne arhitekture v Beogradu. Razstava bo od 18. do 28. t. m. v paviljonu Cvijete Zuzorić na Malem Kalimegdanu. Otvoritve se udeležita za Klub arhitektov iz Ljubljane arhitekta g. **Fatur** in g. **Platner.**

Razstave se udeleži približno ena tretjina članov z okoli 60 slikami. Razstave se udeleže arhitekti **Costaperaria**, skupina **Fatur, Kos** in **Platner**, Herman **Hus, Kham, Kregar, Mesar,** Vladimir **Mušič, Rohrmann, Špinčič** in **Šubic.**

Izmed razstavljenih del omenjamo naslednja večja: arhitekta **Costaperarie** lovsko hišo v Kranjski gori, konkurenčna projekta za Okrožni urad v Mariboru in banovinsko palačo v Splitu, skupina **Fatur, Kos** in **Platner**, palačo Hranilnega in posojilnega konsorcija v Ljubljani, ki je že pod streho, kavarno Čop na Jesenicah, ki jo prično graditi spomladi, hišo trgovca Škrjanca, regulacijo cerkvenega okraja na Jesenicah (se še dela), več konkurenčnih projektov: šole v Rušah, palačo Pokojninskega zavoda v Ljubljani in Hrvatski dom v Osijeku. Nadalje arhitekta **Husa** hotel Stara pošta v Kranju, hotel Jekler in Parkhotel na Bledu ter Mladinski dom v Bratislavi, arhitekta **Khama** katoliško cerkev na Krasu, arhitekta **Kregarja** regulacijo Novega mesta in Brežic in dvoje vil. arhitekta **Mesarja** konkurenčni projekt za kopališče Bačice v Splitu in interjere, arhitekta Mušiča stanovanjske hiše mestne občine na Poljanah, lastni dom za Bežigradom in eno vilo, arhitekta **Rohrmanna** projekt gledališča v Novem Sadu, arhitekta **Spinčiča** regulacijo tivolskega ribnika in eno vilo in arhitekta **Šubica** več ljubljanskih izvršenih palač.

Razstavljena dela naših arhitektov so bila deloma že razstavljena, in sicer na veliki mednarodni razstavi v Budimpešti, kjer so vzbudila opravičeno pozornost. Nadejati se je, da bodo, ker so to dela arhitektov sodobnega naprednega stremljenja, vzbudila tudi v Beogradu mnogo pozornosti. Ako bodo dovoljevala denarna sredstva, se I. jugoslovanska razstava moderne arhitekture prenese v Zagreb in pozneje tudi v Ljubljano.

Zborovanje učiteljstva iz litijskega sreza

Ljubljana, 9. februarja.

Danes predpoldne ob pol deveti uri se je zbralo v unionski dvorani učiteljstvo litijskega okraja k svojem običajnem zborovanju. Udeležba j bila še precej dobra, če upoštevamo slabo vreme zadnjih dni.

Kmalu po napovedani uri otvarja predsednik tov. **Pelko** Matija zborovanje in pozdravi še posebej osem novo pristopivših članov, med njimi tudi nadzornik to Bezeljak, katerega so zborovalci burno pozdravljali. Nato prečita tov. predsednik došle dopise. Poziva, naj vpišejo tovariši svojo mladoletno deco v novoustanovljeno podporno društvo in razloži njeg pomen. Ker se morajo ustanoviti v vsakem srezu prosvetni odseki, ki bodo ure]evali prosvetno delo, so bili vanj izvoljeni tov. Pahor, Zupančič, Pertot.

O seji širšega sveta UJU poverjeništvo Ljubljana, je poročala tov. Zinka Vrščajeva. Zborovalci se strinjajo s spomenico, ki so jo sestavili opolnomočeni zastopniki vsega učiteljstva, vendar so mnenja, da bi bila lahko mestoma še nekoliko jasnejša. Dalje se je na seji pozivalo, naj učiteljstvo podpira Gospodarsko poslovalnico, da bomo vendar že enkrat dobili toliko zaželjeni učiteljski konvikt. K poročilu, da bi učiteljski pevski zbor, ki je bil doslej samostojen, postal odsek poverjeništva, ni oporekanja in je bil predlog soglasno sprejet.

Nato je povzel besedo šolski nadzornik tov. **Bezeljak** in govoril o šolstvu v litijskem srezu. Pohvalno se je izrazil o delu učiteljstva v srezu v šoli in izven nje ter dal mnogo praktičnih navodil. Za svoja lepa izvajanja je bil nagrajen z burnim aplavzom.

Sklenjeno je bilo, da se bo prihodnje zborovanje vršilo v začetku aprila, najbrže v Ljubljani. Splošna želja vseh je, da bi prišel med nas pisatelj g. Finžgar, da slišimo in uživamo lepoto njegovih besed.

S klicem: Na svidenje! zaključi tov. predsednik zborovanje.

Kamnik

Občni zbor najstarejšega kamniškega pevskega društva »Lire« bo danes ob pol 9. uri zvečer v Čitalnici.

Zobotehnik Josip Žibert se je zopet vrnil v Kamnik in sprejema stranke v svojem ateljeju na Grabnu pri »Grogu«.

Sneg, sneg... Skoro 25 cm snega je zapadlo v noči od četrtka na petek, v veliko veselje naših smučarjev, ki so morali nedavno že napovedano tekmo radi neugodnih snežnih razmer preložiti na boljše čase. Sneg, ki je sedaj zapadel, je za smuko nad vse ugoden, zato se bo tekma vršila najbrž že na pustno nedeljo. Upamo, da se bo sneg do takrat še obdržal! Jako ugodno smuko pa bodo imeli turisti na Veliki planini.

Trbovlje

Predavanje dr. Henrika Tume. V sredo zvečer je predaval v tukajšnjem Delavskem domu naš znani alpinist g. dr. H. Tuma o Julijskih in Kamniških alpah. — Krasote naših planin nam je pokazal na skioptičnih slikah. Vso pohvalo zasluži g. predavatelj, da skuša vzbuditi veselje do turistike in do narave med našo rudarsko mladino, katera je v pretežni večini napolnila dvorano Delavskega doma.

Pogovor s ceste. Po klancu naše blatne ceste je potiskala mlekarica ročni voziček. — Ogovori jo neki moški: »Je težko?« — »Težko, težko — se »puf« valja pod kolesi!« — Značilno za sedanje težke razmere. —

Prezid

Sokol. Na Svečnico je imel tuk. Sokol zelo dobro uspelo prireditev. Posebno je ugajala igra »Mož moje žene« v režiji g. M. Vilharja, v glavnih vlogah z gg. Bebarjem in Jenkotom, ki sta svoji vlogi sijajno odigrala. Tudi pevski zbor pod taktirko g. Matiča je častno rešil svojo vlogo. Omeniti moramo še g. ravnatelja Kebra, ki je s svojim nastopom veliko pripomogel, da je spored na vse strani dobro uspel. — Na pomlad odide večina članov telovadcev k vojakom, med temi tudi g. Veljko Klepac, zelo agilen društveni arhivar in g. Ivan Jenko, naš najboljši tenorist, kar bo za društvo zelo občutna zguba.

Zanimiv krst na Dolu pri Hrastniku

Posestnik Avgust Podkrajnik iz Marnega nad Dolom je bil med vojno ujet na ruski fronti, odkoder je bil prepeljan v Novo Nikolajevsk. V petih letih uj'ništva se je seznanil z Emo rojeno na Estonskem z njo oženil po katoliškem obredu, dasi je bila nevesta protestantske vere. Po vojni je prišla žena seveda ž njim v naše kraje, kjer se je docela uživela v nove razmere.

Ker vendar ni bila še krščena, jo je dolski župnik nagovoril, naj prestopi tudi še formalno v katoliško cerkev, kar je v srcu že itak storila.

32-letna žena s 6 otroci je privolila v krst, in ta se je vršil v nedeljo v dolski cerkvi. Botra sta bila gostilničarja Ivan in Marija Zavrašek ter je dobila žena ime Ema Marija. Estonki — morda edini v Sloveniji — želimo ob njenem drugem »rojstvu« vso srečo!

Pismo iz Trebnjega

Velika sokolska maškerada je za nami. Trebanjci smo še vedno pod vtisom »Jokohame« in marsikdo ne more pozabiti lepo uspele prireditve. Naš Sokol je vložil ves trud, da je maškerada tako uspela in požrtvovalnost članov je pripomogla, da je bila prireditev res tako na višku.

Sokol nam je pripravil večer zabave, polne smeha in predpustnega razpoloženja, za kar je žel obilo priznanja še več pa gmotnega uspeha.

Zapustil nas je kaplan Miha Jenko! Njegovo slovo dan pred odhodom v Prosvetnem domu je pokazalo, kako priljubljen je bil pri vseh slojih. Poslovil se je ta dan ob navzočnosti velikanske množice ljudi s solzami v očeh in marsikatero oko je bilo tudi rosno. In drugi dan, ko je odhajal. Velika masa ljudi in otrok, ga je spremljala na postajo in zvonovi so potrkavali. Ginljivo je bilo slovo na postaji. In nepozaben ostane med nami naš Miha. Želimo mu na novem mestu v Kamniku še več uspehov z željo, da nikdar ne pozabi Trebnje, katerega je toliko ljubil.

Ni naša navada, da hvalimo, ker delo se hvali samo, ali Miha je to zaslužil, ko nam je v najtežjih časih postavil najlepši dom v Sloveniji, kjer se naša mladina dobro in človečansko vzgaja za narod, kralja in domovino.

Razdrapana in razvožena pot od šole v Trebnjem mimo Prosvetnega doma v grad se je razdlila. Po dolgem času je vendar došlo do sporazuma, tako da sedaj upamo, da se bo najvažnjša pot, ki veže našo dolino z Dobrničem, res enkrat usposobila za promet, ki se vrši v tolikem obsegu ravno na tej črti.

Jesenice

Popravek. V članku »Nova sokolska uprava na Jesenicah« je pomotoma izpuščen drugi podstarešina br. dr. Ernest **Rekar**, veleindustrijalec, kar s tem popravljamo.

Zima. V zadnjih dneh šele smo dobili pravo zimo. Padlo je mnogo novega snega. Smuka je naravnost izborna, prav tako tudi sankanje. Novi sneg pa nima samo zimsko-športnega pomena, ampak je veliko važnejši v gospodarskem oziru. Sedaj je omogočeno kmetom spravljati posekani les v dolino. V teh dneh je cesta k sv. Križu nad Jesenicami, ki leži nad 1000 m nad morjem, močno frekventirana. Vse polno voznikov spremlja vozove natovorjene s hlodi in srečava med potjo se že vračajoče tovariše. Vnes pa vozijo smučarji in sankači, tako da je v resnici »vse živo tam na klancu« kakor poje slovenski pesnik S. Jenko.

Višnja gora

Sneg je zapadel 35 cm visoko in je ugoden za smučanje in sankanje. V okolici Višnjegore je krasen teren, ki zadovolji vsakega sportnika.

Avto obtičal v snegu. Pred dnevi so se pripeljali štirje avtomobili iz Novega mesta. Na klancu v Višnjigori so pa radi visokega snega obtičali. Dvema se je posrečilo nadaljevati vožnjo do Peščenika, toda tam sta zopet obtičala. Avtu, v katerem sta bila dva bolnika, namenjena v ljubljansko bolnico in ki se je odpeljal iz Mokronoga, se je pripetila skoraj nesreča. Na vogalu pri hiši vrvarja Fugeca je avto zdrknil po klancu navzdol in polomil železne traverze. Z največjim trudom so prebivalci rešili ogrožen avto in potnike pred padcem čez klanec. Bolnika sta bila prepeljana na kolodvor, odkoder sta nadaljevala vožnjo z vlakom do Ljubljane. Avtomobila pa sta morala ostati v Višnjigori, ker je bila cesta radi snežnega meteža za promet nespósobna.

Milčinski v »Soči«

Plošča št. 1 Volilna skrinjica. 25. decembra 1923, plošča št. 2 Pokret med mrliči. 30. oktobra 1927, plošča št. 3. Zoper volitve in gorske velikane. 24. avgusta 1927, plošča št. 4 Naš domači politični položaj. 8. julija 1927, plošča št. 5 O vlakih in o vzgoji. 24. avgusta 1924, plošča št. 6 Briti in striči pismenim potom. 18. novembra 1923, plošča št. 7 Nove smernice. 30. julija 1925.

Teh sedem sijajnih plošč, polnih satire, je naš odlični humorist Milčinski reproduciral osebno sedeč za mizo v soboto zvečer v restavraciji pri »Levu« ob obilnem obisku »Sočinih« društvenikov in prijateljev. Medtem ko je dobra polovica Ljubljane plesala po različnih parketiranih in neparketiranih dvoranah ob zvokih različnih »Jazz«ov in orkestrov je Milčinski s svojo satiro zabaval in podučeval »Sočane«, kakšni smo bili pred 6. januarjem. S predavanjem, ki je nosilo naslov »6. januar in njegov vpliv na literaturo s posebnim ozirom na moje pero« je Milčinski poslušalcem podal sliko neznosnih strankarskih razmer, ki so vladale pri nas in pokazal in s satiro dokazal, kakšni ne smemo biti po 6. januarju. Dobro je opisal tedanje stanje in povedal, da bi trajanje take politike dovedlo do »volitev mrličev in režima vernih duš.« Hvala bogu, da je ostala o strankah le »smrdljiva žlindra«. Razvideli in slišali smo, kako smo bili smešni in neumni, ko smo se med seboj prekljali in delali baš ono, kar nam je škodovalo. Vse javno in družabno življenje, od volitev pa do nastavljanja državnih in privatnih uslužbencev, je nosilo pečat »strankarstva«. Bil si lahko pedagog, pa so te nastavili za vlakovodjo — seveda na podlagi strankine izkaznice. Nič ti ni bilo treba narediti dobrega za splošnost, za svoj narod, a na podlagi strankarske legitimacije, so ti vendar časopisi zapeli ob 60letnici slavospev o »zaslužnem možu«. Naši politiki so iz inozemstva »pismeno« ustanavljali nove režime in nove države na ozemlju Jugoslavije. Slovenci nismo bili več kompaktni, pač pa je bilo med Slovenci toliko narodov, kolikor je bilo strank. 6. januar je Milčinskega pero gotovo »ošpičil« v drugo smer, a pustil mu je njemu lastno satiro.

Konštatirati moramo ,da je res bil Milčinski »kriv« lepemu posetu predavanja, kakor je dobro povedal gosp. Sfiligoj v svojem pozdravu, in da je poslušalce popolnoma zadovoljil in da si želijo iskreno ga še videti v svojem krogu je tudi dobro povedal ob zaključku gosp. rav. Sancin. Po predavanju so se »Sočani« in prijatelji še pozabavali ob zvokih sijajnega gramofona tvrdke Razberger pod veščo »taktirko gdč. kapelnice« Boegel.

Iz kriminalnega predala

Ljubljana, 9. februarja.

Sleparski ženin aretiran

Na Poljanski cesti je bil danes dopoldne aretiran Jože Križnar z Javornika, ki je ogoljufal za večjo vsoto denarja pod obljubo zakona Pepco Z. na Rudniku in Frančiško M. v Zgor. Jelenju. Križnarja zasleduje zaradi tatvine sodišče v Ljubljani, zaradi prevare pa okrožno sodišče v Novem mestu. »Jugoslovan« je že poročal o sleparijah tega ženitvenega kandidata.

Vlom v trgovino

Snoči od 18. do 24. ure je bilo vlomljeno v trgovino manufakture in konfekcije Jerneja Ložarja na Sv. Petra cesti 20. Vlomilec je prišel skozi vežo in po dvorišču gostilne »Pri kaplanu« na Sv. Petra nasipu in nato po stopnicah do vrat delavnice, ki jih je odprl najbrž z vitrihom. Kolikor se je ugotovilo, je vlomilec odnesel le nekaj metrov angleškega črnega blaga in hlačevine.

Požar v Hamannovi trgovini

Danes ob 12·30 je nastal mal ogenj v znani Hamannovi trgovini na Mestnem trgu 8. V prvem nadstropju se je vnelo par škatelj blaga, najbrž radi tega, ker so bile preblizu peči. Ogenj je še pravočasno opazil mladi Hamann, ki je pozval gasilce na pomoč. Ogenj je bil v pol ure zadušen.

Pod avto je prišel

Na Kongresnem trgu je danes opoldne podrl avto trgovca V. iz Stritarjeve ulice trgovskega slugo pri Mayerju Smrketa Josipa. Pri padcu se je Smrke poškodoval na levi nogi in so ga morali prepeljati z rešilnim vozom v bolnico.

V smrt radi nesrečne ljubezni

Na Jesenicah je služila v Dežmanovi gostilni osemnajstletna natakarica Rozalija Žužek iz Vel. Lašč na Dolenjskem. Ker je davi kot po navadi ni bilo v gostilniške prostore, so pogledali, kaj je z njo in jo našli v njeni sobi nezavestno.

Na pomoč poklicani zdravnik dr. Kogoj je ugotovil, da se je Žužkova zastrupila z octovo kislino. Žužkovo so takoj naložili na avto in jo prepeljali v Ljubljano. Ko se je pa avto ustavil pred splošno bolnico, je bila nesrečnica že mrtva. Truplo so zato prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Baje je odšla Žužkova v smrt radi nesrečne ljubezni.

Hrastnik

K nedeljskemu poročilu o trboveljski občinski seji bi bilo za Hrastnik omembe vredno še sledeče: Okrajni cestni odbor laški je naklonil občini večji znesek za popravo cest. Na priporočilo hrastniških občinskih odbornikov je bilo sklenjeno porabiti ta znesek za popravilo ceste iz Hrastnika v Drago, kjer se nahaja staro hrastniško pokopališče z Marijino cerkvico. Hrastničani bodo ta sklep pozdravili z radostjo. Sklenilo se je nadalje popraviti za silo vozno pot od Roša proti Podmeniku, katero uporabljajo zlasti kmetje iz Praprotna za vožnjo lesu, ki ga prodajajo rudniku. Ta cesta, ki je pravzaprav del one, ki vodi v Drago, bo končno urejena šele potem, ko bo ob njej na edinem primernem prostoru v Hrastniku dovršena nova šola. Občinski odbor je sklenil nadalje napeljati v občinsko hiralnico električno razsvetljavo ter je bilo »Zadružni elektrarni« naročeno, izdelati tozadevni proračun.

Kam z vinom?

Južni del Pohorja je kot ustvarjen za vinogradništvo in se je to tudi razvilo do take stopnje, da je danes mnogim posestnikom edini vir dohodkov.

Kam s vinom? je vprašanje, ki tare letos vse naše vinogradnike. V vinogradih so že morali pričeti z deli za prihodnji pridelek, a vino leži še v kleti. Povpraševanje je letos v primeri z lanjskim tako minimalno, da o njem skoraj ne moremo govoriti. Gostilničarjem se je letos z malimi izjemami obrat za 50 odstotkov zmanjšal. Tudi opažamo letos, da je povpraševanje iz inozemstva zelo pičlo, tako da je vinogradnik prisiljen prodajati svoj pridelek mnogo pod ceno. Izkupiček le redko krije produkcijske stroške, čeprav opažamo, da je tudi naš agrarni delavec slabo plačan. Domači gostilničarji kupujejo le prav majhne množine, tako, da ginevajo vinogradniku zaloge le malo in dobiva tudi denar le v malenkostnih deležih. Denar se razgublja in ni poznati njegovega pritoka. Največ povpraševanja je še za **sortiranim vinom, seveda so tudi tukaj cene smešno nizke.** Za navadno namizno vino, ki je sprešano iz treh štirih sortimentov, je kmet vesel ako dobi 4 dinarje, kar je že mnogo. Jasno je, da izrabljajo te prilike tudi različni špekulantje, ki si obetajo iz te krize še dobiček.

Vse to je pripravilo vinogradnike in druge prizadete kroge resno misliti na nevarnost, ki se poraja iz tega. Po dveh treh letih take krize mora biti mali vinogradnik uničen, ker so pri njem stroški razmeroma dosti večji, kakor pri veleposestniku, ki ima v svojem vinogradu navadno samo sortirane vrste. Gotovo je, da bi bila prva odpomoč v prihodnjem letu brati le sortirano, tako da bi iz našega vinskega trga izginile različne mešanice, ki vplivajo le kvarno na ceno in jih **špekulantje izrabljajo v svojo korist.** Letos se je že opazovalo, da so skušali nekateri naprednejši vinogradniki vnovčevati namizno grozdje in to z uspehom. Seveda so bili ti poskusi le sporadični, ker se je večina vinogradnikov nadejala dobrih vinskih cen; pa tudi priprav za ta posel vinogradništva je primanjkovalo. Naši vinogradniki bi morali že sedaj za pirhodnjo sezono iskati stike s prekupčevalci ali še bolje s solidnimi direktnimi odjemalci. **Ako bi se zasigural hiter in cenen transport,** kar je podlaga vsake sadne trgovine, bi ta posel prinašal vinogradništvu gotovo mnogo koristi. Radi manjših množin vina bi se tudi cene vinu vsaj nekoliko dvignile. Pomagano bi bilo tudi s **produkcijo brezalkoholnih pijač,** ali tega si naš vinogradnik, posebno mali, ne more privoščiti, ker bi se mu pravilna produkcija posrečila komaj po nekaj letih, tačas pa je gotovo že preobložen s stroški.

To panogo kletarstva bi uspešno mogli vršiti samo veleproizvajalci in še ti z velikim rizikom. Sušenje grozdja je tretje, kar bi prihajalo v poštev. Za to pa je konkurenca vinogradniških krajev oziroma držav, kjer se bavijo izrecno le s sušenjem grozdja prevelika in tudi vrste, **ki uspevajo pri nas, temu ne odgovarjajo.**

Predelava vina v aromatična desertna vina je tudi monopol drugih (Italija, Madjarska) in bi se mogle naše sorte, komaj po dolgih borbah na mednarodnem trgu uveljaviti, kar je pa za našega malega vinogradnika gotovo preriskantna in predolga zadeva.

Edino, kar nam ostaja je izvoz oziroma prodaja svežega grozdja in sortirana bera.

Posebno poglavje v tej vinski krizi tvori pa še popivanje v naših vinorodnih krajih. Kmet vina ne more spraviti s primerno prodajno ceno na trg, **vino mu leži v kleti,** prilika za pijančevanje je mnogo večja, kar je prej odpadlo, ker si je pridržal doma le toliko vina kakor ga je rabil za delavce in za posebne prilike zase. Marsikdo bi se morda ob tej trditvi nasmehnil, ali je trda resnica. Res, da so gostilne v tej krizi prazne, pa je tudi res, da si vsak, kdor ima svoj vinograd postavlja vino ob vsaki priliki na mizo in ga spije mnogo več, ker ga ni treba neposredno plačati, pač pa ima vsak v mislih, da je zastonj, ker ga je doma pridelal. Kakor že rečeno, je pa to posebno poglavje, o katerem pa ni mesta tukaj razpravljati.

Vl. V. G.

Gospodarske vesti

× *Predlogi za pospeševanje tujskega prometa.* Upravitelj pisarne »Saveza za unapredjenje turizma na Gornjem Jadranu«, g. J. I. Vrignanin prinaša v ciklusu člankov, ki jih priobčuje zagrebški »Jugoslovenski Lloyd« celo vrsto elementarnih predlogov za pospeševanje tujskega prometa v naši državi. Med ostalimi prepotrebnimi reorganizatoričnimi sredstvi naglaša avtor potrebo po izobraženem strokovnem osebju v naših hotelih, penzijonih in sličnih tuj-prometnih institucijah. Ponovno apelira na odločilne činitelje, da si ustvarimo lastno strokovno šolstvo za hotelirski naraščaj. Pri tej priliki bi tudi mi ponovno opozorili na delo, ki so ga pričeli tujskoprometni voditelji v naši banovini za podvig takozvane hotelirske šole v Ljubljani. Želeli bi, da bi se ta institucija vpostavila že v doglednem času, saj ima Ljubljana nebroj predpogojev za uspešen razvoj sličnih institucij. Tudi mestna občina bi morala v lastnem interesu podpirati tako zamisel, ki bi našemu mestu prinesla obilo koristi, našemu tujskemu prometu pa postavila sigurno podlago.

× *Regijonalne gospodarske pogodbe z Avstrijo.* »Neue Freie Presse« poroča, da se bodo že v najkrajšem času pričela pogajanja med avstrijsko republiko in našo državo za sklep regionalne gospodarske pogodbe. Kakor je znano je bila pred kratkim slična pogodba zaključena med Madjarsko in Avstrijo. Ta pogodba urejuje vprašanje uvoza madjarske moke v Avstrijo. Pogajanja z našo državo pa bi imela določiti količine žitaric, živine in mesa, prašičev in sliv, ki se imajo uvoziti v Avstrijo iz naše države. Tudi z Italijo namerava Avstrija skleniti sličen aranžman. Italija bi Avstriji dobavljala riž, testenine in agrume. Za protivrednost teh dobav zahteva Avstrija posebne ugodnosti za uvoz njenih industrijskih izdelkov v obe državi. Gospodarski krogi na Dunaju predvidevajo uvedbo posebnih carin na agrume, tako da bi Italija zavzemala na avstrijskih tržiščih monopol za povrtnino, sadje itd.

× *Zadružna predavanja v Vojvodina.* V zadnjem času prireja zadružna predavanja po Dunavski banovini revizor centralne zveze češkoslovaških poljedelskih zadrug ing. Josip Kohout. S svojimi poučnimi predavanji, ki jih spremlja s skioptičnimi slikami, povdarja odlični češkoslovaški zadrugar, da je rešitev kmečkega življa mogoča samo s snovanjem dobro organiziranega zadružništva, kateremu se imajo češkoslovaški poljedelci zahvaliti, da so dosegli tako visok razvoj svoje produkcije in končno tudi visoko kulturno stopnjo.

Dobave

Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 12. februarja t. l. ponudbe glede dobave raznega platna; do 16. februarja t. l. glede dobave 60 komadov pljuvalnikov, 200 komadov ključavnic, cevi, matic, pločevine, železa, žice, jekla, smirka v prahu, karbolineja, manometrov, vijakov, žebljev, delov plinskih cevi itd.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 17. februarja t. l. ponudbe glede dobave 40.800 kg moke.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 17. februarja t. l. ponudbe glede dobave 12.000 kg moke.

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 18. februarja t. l. ponudbe glede dobave 20 komadov pip iz medi.

Direkcija državne železnice Vareš sprejema do 18. februarja t. l. ponudbe glede dobave orodja, tračnikov, jermen iz usnja, ter glede dobave jamskega lesa.

Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 19. februarja t. l. ponudbe glede dobave 1 preciznega šestila.

Dne 14. februarja t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Subotici ofertalna licitacija glede dobave materijala za zapornice; dne 16. februarja t. l. pa glede dobave vijakov, žebljev in raznega drugega materijala. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 11. februarja t. l. ponudbe glede dobave žice ter glede dobave strokovnih knjig.

Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 12. februarja t. l. ponudbe glede dobave strokovnih časopisov.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 19. februarja t. l. ponudbe glede dobave ležajev.

Direkcija državnega rudnika Zenica sprejema do 19. februarja t. l. ponudbe glede dobave jekla, obročev, pločevine ter glede dobave rešetk za parne kotle.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 19. februarja t. l. ponudbe glede dobave 50 m verig, raznega električnega materijala, lopat za premog ter raznih ključavnic.

Borzna poročila

dne 9. februarja 1931.

Devizna poročila

Ljubljana, 9. februarja. Amsterdam 22·75 do 22·81, Berlin 13·475—13·505, Bruselj 7·9178, Budimpešta 9·8864—9·9164, Curih 1095·90, Dunaj 7·9522—7·9822, London 275·40—276·20, Newyork 56·505—56·705, Pariz 222·44, Praga 167·44 do 168·24, Trst 295·90—297·90.

Zagreb, 9. februarja. Amsterdam 22·78 bl., Dunaj 795·22—798·22, Berlin 13·475—13·505, Bruselj 789·78—793·78, Budimpešta 988·64 do 991·64, London 275·40—276·20, Milan 295·928 do 297·928, Newyork ček 56·505—56·705, Pariz 221·44—223·44, Praga 167·44—168·24, Zürich 1094·40—1097·40.

Beograd, 9. februarja. Amsterdam 22·76 do 22·82, Berlin 13·4750—13·5050, Bruselj 793·70 do 796·70, Budimpešta 988·64—991·64, Curih 1094·40 do 1097·40, Dunaj 795·22—798·22, Milan 295·90 do 297·90, Newyork 56·51—56·71, Pariz 221·44 do 223·44, Praga 167·44—168·24.

Curih, 9. februarja. Beograd 9·5075, Pariz 20·295, Newyork 517·65, Bruselj 7·2235, Milan 27·1075, Madrid 52·60, Amsterdam 207·85, Berlin 123·06, Dunaj 72·71, Stockholm 138·65, Sofija 3·75, Praga 15·315, Varšava 58, Budimpešta 90·35.

Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb.

Zagreb, 9. februarja. Drž. papirji: 7% inv. pos. 86·50—87·50, voj. škoda ar. 419 do 421, kasa 418·50—419 (419), februar 416—417 (416·50), marc 416·50—417·50, junij 416—417 (417·50), 4% agr. obv. 50—51, 7% Bler 81·87 do 82·25 (82), 8% Bler 91·87—92·25, 7% pos. hipot. 80·50—81. — Banke: Hrvatska 50 d., Praštediona 975—980, Udružena 194—194·50, Ljublj. kred. 125 d., Medjunarodna 68·50 d., Narodna banka 8100—8250. — Industrija: Šečerana Osijek 340—342, Trboveljska 280—285, Slavonija 200 d., Vevče 128 d.

Beograd, 9. februarja. 4% agr. obv. 49 do 50·50, 7% pos. drž. hip. b. 80·75—81·125, 7% Bler 81·50—81·625, 8% Bler 92·875, 6% begluške obv. 68, ult. feb. 415·50, ult. junij 417 do 420.

Žitna tržišča

Tendenca na ljubljanskem tržišču čvrsta, brez prometa.

Novi Sad, 9. februarja. Vse neizpremenjeno. Promet: pšenica 15 vagonov, koruza 19, moka 5, otrobi 4. Tendenca: neizpremenjena.

Budimpešta, 9. februarja. Tendenca: neenakomerna. Promet: živahen. Pšenica: marc 15·40 do 15·59 (15·44—15·45), maj 15·37—15·60 (15·44 do 15·45). Rž: marc 10·95—11·07 (10·99—11·—), maj 11·17—11·32 (11·18—11·20). Koruza: maj 12·40—12·55 (12·40—12·42).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendenca slaba, promet: 1 vag. oglja.

Sport

Smuško državno prvenstvo na 30 km.

Na debelo zapadel sneg je omogočil, da se je vršilo več smučarskih prireditev med njimi dve v smuškem teku in dve skakalni tekmi.

Najbolje obiskana je bila savezna tekma v Bohinju na 30 km. Ta tekma velja za slučaj, da bo mogel JZSS izvesti projektirane mednarodne tekme, le kot pogojno državno prvenstvo.

Na startu so bili zbrani vsi, ki imajo v smučarskih krogih dober glas. Jako številno je bil tudi zastopan savez, pod čigar vodstvom se je tekma vršila. V ostalem je tekmo izvedel Smučarski klub Bohinj in to prav dobro. Proga je bila ista kot lanskoletna projektirana trasa za mednarodne tekme. Višinska razlika je bila 600 m ter je bil teren zaradi številnih naravnih ovir silno težak. Zmagal je zopet Joško Janša (S. K. Ilirija) vendar mu je bil domačin Tomaž Godec tesno za petami, kar je pa pripisati boljšemu poznavanju terena.

Startalo je 37 tekmovalcev, ki so bili razdeljeni na tri razrede. Izid sam je pokazal da sta oba reprezentanta za Oberhof v odlični formi in da smemo z zaupanjem čakati na evropsko prvenstvo.

Rezultati so bili:

I. razred: 1. Joško Janša (Ilirija) 2:17:04, 2. Tomaž Godec (Bohinj) 2:18:21, 3. Brvar Stane (Ljubljana) 2:27:13, 4. inž. Janko Janša (Bled) 2:32:13, 5. Boris Režek (Ilirija) 2:33:18, 6. dr. Stanko Kmet (LSK) 2:39:50, 7. Banovec Tone (Ilirija), 8. Knap Leon (Ilirija), 9. Tinta Lado (Ilirija).

II. razred: 1. Albin Jakopič (Dovje-Mojstrana) 2:21:44, 2. Gašperin Jože (Bohinj) 2:33:05.

III. razred: 1. Žemva Lovro (Gorje) 2:32:19, 2. Murovec Anton (Bohinj) 2:34:41, 3. Černe Ivan (Gorje) 2:34:43, 4. Frank Stane (Ljubljana) 2:38:09, 5. Šoštarič Ivo (Ilirija) 2:41:38, 6. Markelj Leopold (Bratstvo) 2:41:44.

Popoldne se je vršila propagandna tekma na Hanssenovi skakalnici, ki pa ni dosegla svojega namena. Istočasno se je namreč vršila skakalna tekma na Bledu in je tam startala velika večina skakačev. V Bohinju je ostal banovinski prvak Šramel brez konkurence. Krasno je izvedel štiri skoke, od teh je bil najdaljši 36 m.

Skakalna tekma na Bledu.

V nedeljo popoldne se je vršila na skakalnici v Zaki skakalna tekma, kateri je prisostvovalo lepo število gledalcev.

Od 6 tekmovalcev je zmagal Joško Janša (Ilirija) z najdaljšim skokom 38 m. Drugo mesto je zasedel Franc Palme (Ljubljana) z najdaljšim skokom 32 m, 3. Tomaž Ravhekar (Bratstvo), 4. Albin Jakopič (Dovje-Mojstrana), 5. inž. Janko Janša (Bled), 6. Srečko Jagodič (Bratstvo).

Tekmi niso prisostvovali savezni funkcijonarji oziroma njih sodniki.

Smuška tekma S. K. Železničarja v Mariboru.

V okolici Maribora je priredil v nedeljo SK Železničar svojo prvo smuško tekmo seniorjev in juniorjev na 16 km dolgi progi s sledečimi rezultati:

Seniorji: 1. Heller 1:14:45, 2. Hartlieb 1:18:12, 3. Slaček (vsi Železničar) 1:21:18.

Seniorji izven konkurence: 1. Pinter (Mar. sm. kl.) 1:15, 2. Dolinšek Pavel (SPD Ruše) 1:19:02, 3. Džamonija (I. SSK Maribor) 1:20:54.

Juniorji: 1. Horvat 1:27:35, 2. Herič 1:30:33, 3. Patz (vsi Železničar) 1:33:05.

Juniorji izven konkurence: 1. Stopar (Marib. sm. kl.) 1:26:20, 2. Stros (Triglav) 1:27:29, 3. Govedič (Triglav) 1:30:19.

Svetovno prvenstvo v hokeju na ledu.

V nedeljo se je zaključil v *Krynici* na Poljskem turnir v hokeju na ledu za svetovno prvenstvo. Sodelovalo je 10 držav. Zmagala je Kanada, ki je v odločilni tekmi porazila svojega najnevarnejšega konkurenta Ameriko s 2:0 in jo potisnila na drugo mesto. Slede: 3. Avstrija, ki je s tem postala evropski prvak, 4. Poljska. 5. ČSR, 6. Švedska. V tolažilnem kolu je zmagala Madjarska.

Nogomet

Beograd: prvenstvo: Jugoslavija—Soko 3:2 (0:2), Sparta—Obilić 4:2 (2:1).

Novi Sad: BSK—Vojvodina 5:2 (2:1).

Šabac: Jedinstvo—Mačva 4:2.

Osjek: Slavija—reprezentanca II. razreda 2:1 (0:1).

Praga: Bohemians—Vikt. Žižkov 4:2, DFC—Nuselski 9:0.

Budimpešta: Hungaria—Slavija (Praga) 3:3, FTC—Ujpest 9:5, Vasas—III. kotar 1:1, Bocskay—Kispest 1:1.

Paris: Sparta (Praga)—Stade Francaise 6:0.

Oglasi socijalne in posredovalne vsebine: beseda 50 par. Najmanj Din 5·—. Oglasi reklamnega in trgovskega značaja: najmanj Din 10·— (do 5 besed). Vsaka nadaljna beseda 50 par.

Za pismene odgovore priložite znamko.

Zakoni v knjižicah:

Zakon o pobijanju nelojalne konkurence 6 Din. Zakon o javnih beležnikih (notarjih) 12 Din. Zakon o glavni kontroli 10 Din. - Pravilnik o pomožnem osebju drž. prometnih ustanov 8 Din. Uprava »Jugoslovana«, Gradišče 4.

Makulaturni papir

po nizki ceni prodamo. Pošiljamo tudi izven Ljubljane. Naročila sprejema in izvrši uprava »Jugoslovana«, Ljubljana, Gradišče 4.

Nogavice, rokavice, volna in bombaž 463

najceneje in v veliki izbiri pri

KARL PRELOG

Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg

Gg. odvetnike, notarje in trgovce

opozarjamo, da dobijo zakon o nelojalni konkurenci v upravi »Jugoslovana«. — Cena Din 6·—.

Oglašujte v »Jugoslovanu!«

Zahvala

Za številne dokaze toplega sožalja in iskrenega sočutja, ki sem jih prejela ob prerani izgubi mojega ljubljenega soproga, gospoda

Alojzija Ahlina

mesarja in posestnika

se tem potom vsem najprisrčnejše zahvaljujem.

Posebno zahvalo sem dolžna vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja, čč. duhovščini, sestri usmiljenki, mesarski zadrugi, gg. pevcem za krasno žalno petje in končno vsem prijateljem in znancem, ki so v tako mnogobrojnem številu počastili na njegovi zadnji poti.

LJUBLJANA, 10. februarja 1931.

Marija Ahlin
soproga

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom smrti našega predobrega očka, dedka, brata in strica, gospoda

Jakoba Keržana

policijskega nadzornika v pok.

kakor za številne poklonjene vence in cvetje se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni zdravniku g. dr. Misu, vodstvu Elitnega kino Matica za vso podporo in pomoč ob času bolezni pokojnega, Društvu policijskih nameščencev in vpokojencev, gg. stanovskim kolegom ter končno vsem prijateljem in znancem, ki so dragega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Maša zadušnica se bo darovala v četrtek, dne 12. t. m. ob pol 7. uri zjutraj v Križanski cerkvi.

LJUBLJANA, 10. februrja 1931.

Dora Keržan
hči
in ostali sorodniki

Kultura

20-letnica pevskega društva »Lisinski« v Zagrebu. Dne 3. t. m. je pevsko združenje »Lisinski« v Zagrebu praznovalo 20-letnico svojega obstanka. »Lisinski« je danes brez dvoma najboljše pevsko društvo na Hrvatskem. Svoj jubilej je proslavilo s predvajanjem Hektorja Berlioza »Requiema« — Grande Messe des Morts v narodnem gledališču v Zagrebu. Ljubljanska Glasbena Matica je, kakor še v spominu, pred kratkim izvajala istega skladatelja »Faustovo pogubljenje« tudi v Zagrebškem gledališču. Pri »Requiemu« je sodeloval orkester zagrebške Filharmonije. Pevskemu društvu »Lisinski« se je pridružil pevski zbor »Tomislav« iz Varaždina. Na proslavo so pohitele deputacije raznih glasbeno-kulturnih društev tako tudi iz Beograda in iz Ljubljane. Iz Ljubljane je prišlo odposlanstvo, obstoječe iz gg. **dr. Vladimirja Ravniharja** za Glasbeno Matico, **Mateja Hubada** za Državni konservatori, **Mirka Poliča** za Narodno gledališče in **J. Grčarja** za Hubadovo pevsko župo. Pred početkom koncerta, ki se je vršil v nabito polni hiši v navzočnosti posebnega odposlanca N. Vel. kralja, polkovnika **Leka** in gospoda bana **Perovića**, so na odru razna društva **»Lisinskemu« čestitala** ob njegovem jubileju, potem ko je bil imel **dr. Novak**, inspektor v ministrstvu prosvete in bivši predsednik »Lisinskega«, primeren jubilejni govor. »Lisinski« je ob tej priliki prejel mnogo vencev in daril. Za ljubljansko deputacijo je govoril **dr. Vladimir Ravnihar**, predsednik Glasb. Matice, poklonivši »Lisinskemu« krasen lavorov venec s trakovi. Vsem čestitkam je v daljšem govoru odgovarjal društveni podpredsednik **Perković**. Koncert je jako lepo uspel. Zlasti orkester je bil na višku. Glavna zasluga na tako lepo podanem delu gre dirigentu **Milanu Saksu**. Po koncertu je bil slavnostni banket v Gradskem podrumu. Na banketu so izpregovorili mnogo zdravic in govorov v čast, svoj 20-letni obstanek praznujočemu »Lisinskemu«.

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

Torek, 10. februarja: Gostuje drama v Celju (»Gospa ministrica).
Sreda, 11. februarja: Zaprto.
Četrtek, 12. februarja »Trije vaški svetniki«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv.
Petek, 13. februarja: »Glavni dobitek« Red B.
Sobota, 14. februarja: ob 16. uri »Mercadet«. Dijaška predstava po globoko znižanih cenah. Izven.

Opera

Torek, 10. februarja: Sedmi fantiček. Gostovanje Tegernseerjev. Izven.
Sreda, 11. februarja: »Zakonska stavka«. Gostovanje Tegernseerjev. Izven.
Četrtek, 12. februarja: »Madame Butterfley«.
Petek, 13. februarja: »Nina nana, punčka moja«; balet Figurine. Red C.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Torek, 10. februarja: ob 20. uri »Ciganska ljubezen«. Ab. B.
Sreda, 11. februarja. Zaprto.
Četrtek, 12. februarja ob 20. uri »Ciganska ljubezen« ab. C.

MESTNO GLEDALIŠČE V CELJU

Torek, 10. februarja ob 20. uri: »Gospa ministrica«. Gostovanje ljubljanskega Narodnega gledališča.

Gostovanje Tegernseerjev v opernem gledališču. Skupina kmetskega gledališča Die Tegernseer gostuje dva večera v Ljubljani. Prvi večer, torek dne 10. t. m. vprizori komedijo »Sedmi fantiček«, ki je izredno komična po vsebini in zapletljaju samem. Drugi večer pa igrajo Tegernseerji komično vaško zgodbo »Zakonska stavka«. Obe igri se vprizorita v bavarskem dialektu in ravno v teh ljudskih komedijah so Tegernseerji naravnost mojstri. Opozarjamo p. n. občinstvo, da so sedeži v predprodaji pri dnevni blagajni v operi in da je še dovolj sedežev vseh vrst, predvsem pa lož na razpolago.

Radio

Ljubljana, 10. februarja. 12.15 Plošče (slov. pesmi, plesna glasba). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Radio orkester. 18.30 Prof. Franc Pengov: Zemljepisna širina in dolžina. 19.00 Dr. Reya: Vremenoslovje. 19.30 Dr. Ivan Grafenauer: Nemščina.
20.00 Prenos iz Beograda: »Mrtvaški ženin«. 22.30 Časovna napoved in poročila, napoved programa za naslednji dan.

Ljubljana, sreda, 11. februarja. Opoldanski program odpade. 17.30 Radio orkester. 18.30 Mladinska ura: Mulej Zoran: Kako so se naši predniki branili pred Turki. 19.00 Dr. Nikola Preobražensky: Ruščina. 19.30 Literarna ura: Bogomir Magajna čita svoje spise. 20.00 Prenos iz Beograda: Slovenske narodne. 22.00 Časovna napoved in poročila.

Zagreb, torek, 10. februarja. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 17.00 Glasba. 18.30 Novice. 20.00 Uvod k prenosu. 20.10 Koncert zagreb. madrigalistov. 22.00 Novice in vreme. 22.10 Lahka glasba.

Zagreb, sreda, 11. februarja. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Otroška glasbena ura. 18.30 Novice. 19.50 Uvod k prenosu. 20.00 Budapest.

Beograd, torek, 10. februarja. 11.25 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Zimski sport. 17.30 Narodne. 18.30 Narodne z dudo. 19.30 Nemščina 20.00 Komedija. 20.30 Zagreb. 22.30 Novice. 22.50 Radio orkester.

Beograd, sreda, 11. februarja. 11.25 Plošče. 12.45 Radio orkester. 13.30 Novice. 16.00 Plošče. 17.00 Radio orkester. 18.00 Narodne pesmi. 19.30 »Dostojevski« (predavanje). 20.00 Budapest. 21.00 Vokalni koncert. 21.30 Novice.

Sokolstvo

Zbor društvenih načelnikov na Taboru.

V nedeljo 8. t. m. se je vršila na Taboru II. seja zbora društvenih načelnikov sokolske župe Ljubljana. Udeležba je bila polnoštevilno. Od 44 župnih društev so manjkala samo društva Gerovo, Loška dolina, Mengeš in Prezid. Točno ob 9. dopoldne je otvoril sejo s prisrčnim pozdravom na zbrane delegate župni načelnik *brat Lojze Vrhovec*. V svojem izčrpnem poročilu je podal smernice za leto 1931. V mesecu marcu ali aprilu se bodo vršile župne tekme na orodju, začetkom jeseni pa lahkoatletične tekme. Za izobrazbo prednjakov in prednjačic se bodo vršili v letošnjem letu 3 prednjaški tečaji in sicer: 14 dnevni tečaj za vodnike in vodnice naraščaja in dece, dalje dva tečaja za začetnike, ločeno za člane in članice. Prvi tečaj bo spomladi, druga dva pa v jeseni. Slednja dva tečaja bosta namenjena predvsem novoustanovljenim društvom in sokolskim četam. Župni izlet letos ne bo, ampak se bo večja pozornost obračala na društvene javne nastope. Vsa društva se morajo zaradi tega sistematično in resnično pripravljati za vsesokolski zlet v Pragi leta 1932. Tudi ne bodo letos predpisane za javne nastope obvezne proste vaje, marveč je prepuščeno društvom samim, da sestavijo lastne proste vaje. Ona društva pa, ki ne morejo nastopati z lasnimi prostimi vajami, naj pa vadijo savezne proste vaje, za vsesokolski zlet v Pragi. Deca naj pri javnih nastopih izvaja igre, kar bo nastop le poživilo.

Zelo stvarna je bila na to debata o sokolski vzgoji. Več bratov je podalo nekaj koristnih nasvetov, predvsem, da se vzgoji primerno število dobrih vaditeljev in vaditeljic. V to svrho naj se izda knjiga, ki bo obsegala ves potrebni materijal za prednjaka oziroma prednjačico. Predlog je bil soglasno sprejet. Dalje je bilo soglasno sklenjeno, da se seje zbora društvenih načelnikov vršijo vsak drugi mesec, na katerih se bodo vršila predavanja, potrebna vzgoji prednjakov.

Zbor društvenih načelnikov je potem soglasno sklenil predlagati župni upravi na načelnika br. *Vrhovca*, namestnika načelnika b.r *Burgstallerja*, načelnico sestro *Mužinovo*, namestnico načelnice sestro *Kržetovo*. Dalje se bo nastavil župni prednjak z mesečno plačo, ki bo nudil potrebno pomoč podeželskim in na novo ustanovljenim društvom. Zbor društvenih načelnikov je dalje sklenil predlagati župni glavni skupščini, da prične župa izdajati svoje župno glasilo.

Ker se pri slučajnostih ni nihče javil k besedi, je brat načelnik zaključil lepo uspeli zbor, nakar je bila v taborski telovadnici predelava tekmovalnih vaj na orodju in saveznih prostih vaj za vsesokolski zlet v Pragi.

*

Mednarodna telovadna tekma za svetovno prvenstvo v Parizu.

Pod tem naslovom smo priobčili v sobotni številki lista članek, ki smo ga posneli iz praških listov. Ker se v tem članku omenja, da se bo mednarodne tekme med ostalimi narodi udeležila tudi Jugoslavija, smo se obrnili na člana tehničnega odbora SKJ *br. Oswalda*, da nam da točnejše informacije glede mednarodne tekme. Brat Oswald nam je pojasnil sledeče: »Ko smo bili lansko leto na mednarodni tekmi v Luksenburgu, so se na seji tehničnega odbora mednarodne telovadne zveze, našega Sokola je zastopal br. Smrtnik, zavzemali zlasti Francozi, da bi se ob priliki 50 letnice mednarodne telovadne zveze vršila v Parizu medanorodna tekma. Temu predlogu se je večina delegatov upirala, med njimi tudi delegata ČOS in SKJ. Končno pa je bil sprejet predlog, da se vrši v proslavo tega jubileja nekaka javna telovadba, katere bi se udeležile vse v mednarodni telovadni zvezi včlanjene zveze. Pri tej priliki se bo namreč poslovil od mesta predsednika mednarodne telovadne zveze Cazalet, ki bo zaradi svoje starosti odložil mesto predsednika. Iz navedenih izjav br. Oswalda je torej razvidno, da se v Parizu ne bo vršila mednarodna tekma, ampak le javna telovadba. Slavnosti se bo udeležil tudi Sokol po deputaciji, ker se morajo telovadci pripravljati za zlet v Prago in tekmo za slovansko prvenstvo.

———

Končnoveljavno izvoljen odbor Sokolskega društva v Kranju. Na zadnji seji župne uprave je bila imenovana sledeča društvena uprava: Starešina: Završnik St., nam. st.: Cvar Jos., tajnik: Česenj Josip, načelnik: Žebre Cir., nam. nač.: Brilly Hin., načelnica: Kušar Nada, nam. nač.: Bratina Milena, prosvetar: Marčun Al. Člani uprave: Colnar Ot., Ehar Iv., Pečnik Mici, Potušek Avg., Repič Dr., Sajovic Jan., dr. Šemrov Fr., Šturm Val. Tajnik Jos. st. Namestniki: Adamič Zv., Ažman Adolf, Ažman Franc, Holchaker Fr., Janša Fr., Ogrizek Avg., Vran Ad. Revizorji: Cof Bog., dr. Dolar Simon., Košnik Iv., Mayr Rih., Sirc Fr. Namestniki: Andrašič Ognj., Jazbec Alb., Kreigher Avg., Slavec Jos. Častno razsodišče: Gregorc Jos., Nečemer Ferd., Rus Vil., dr. Sajovic St., Tajnik Jos. ml. Namestniki: Hlebš R., Jakofčič Cir., Valenčič Iv. Predlog župnega staroste na zadnjem občnem zboru Sokolskega društva v Kranju je bil, da se lista neokrnjena sprejme in je bil soglasno sprejet. Zato je čudno, da je lista tako spremenjena.

Občni zbor Sokola Šmartno ob Paki. V nedeljo 25. januarja se je vršil o polnoštevilni udeležbi članstva redni občni zbor šmartinskega Sokola. Kot delegat celjske sokolske župe je prisostvoval občnemu zboru brat Čepin. Po lepem programatičnem govoru brata staroste so sledila poročila društvenih funkcijonarjev. Poročilo br. tajnika je pokazalo, da je bilo društveno delovanje zelo živahno. Društvo šteje koncem leta 177 pripadnikov. Blagajniško poročilo izkazuje smotreno društveno gospodarstvo. Iz načelniškega poročila posnemamo, da se je pričela telovadba šele v mesecu oktobru in da je bila udeležba prav povoljna. Tudi prosvetno delo je bilo zelo živahno. Po društvenih poročilih je pozdravil občni zbor brat Čepin, nakar je bila soglasno odobrena kandidatna lista, ki bo predložena župni upravi v odobritev. Zborovalci so nato soglasno sklenili, da se bodo še intenzivnejše oklenili sokolskega dela in skušali postaviti v letošnjem letu lastno streho.

Razširjajte Jugoslovana!

Službene objave

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

T Nc I 93/30. 331

Amortizacija.

Na prošnjo Hranilnice in posojilnice v Sv. Marjeti pri Moškanjcih, registrovane zadruge z neomejeno zavezo, se uvede postopanje v svrho amortizacije sledečih vrednostnih papirjev, ki jih je prosilec baje izgubil, ter se njih imejitelj pozivlja, da uveljavi tekom 6 mesecev počenši od dneva razglasitve svoje pravice, sicer bi se po poteku tega roka proglasilo, da so vrednostni papirji brez moči.

Oznamenilo vrednostnih papirjev: hranilne knjižice št. IV 179 hranilnice in posojilnice pri Sv. Marjeti v Moškanjcih.

Okrajno sodišče v Ptuju, odd. I.,
dne 4. februarja 1931.

*

E 780/30—9. 171

Dražbeni oklic.

Dne 16. februarja 1931. ob desetih bo pri podpisanem sodišču na licu mesta v Hotizi dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Hotiza, vl. št. 35.

Cenilna vrednost: 48.000 Din; najmanjši ponudek: 32.000 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdravžitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Dol. Lendava,
ne 16. januarja 1931.

*

E 1085/30—8. 333

Dražbeni oklic

Dne 2. marca 1931. ob poldetih bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin zemljiška knjiga Šmartno, vl. št. 257 njiva (parc. št. 321) in pašnik (parc. št. 322).

Cenilna vrednost: 12.035 Din; najmanjši ponudek: 8024 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdravžitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Kamniku,
3. februarja 1931.

*

E 267/30—10. 334

Dražbeni oklic.

Dne 6. marca 1931. ob desetih bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 2 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Gorenjavas, vl. št. 664 in 166.

Cenilna vrednost: 35.800 Din; najmanjši ponudek: 23.868 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdravžitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Mokronogu,
dne 28. januarja 1931.

*

E 6166/30—10. 325

Dražbeni oklic

Dne 6. marca 1931. ob desetih bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 15 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Dravlje, vl. št. 462, 95.

Cenilna vrednost: za vl. št. 462 Din 83.795·—, za vl. št. 95 Din 85.956·50; vrednost pritikline: ki spada k vl. št. 462 Din 8.800·—; najmanjši ponudek: za vl. št. 462 Din 61.730, za vl. št. 95 Din 57.304·34.

Dražil se bo vsak vložek posebej zase, in sicer najprvo vl. št. 462, nato pa vložek štev. 95.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdravžitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ljubljani,
dne 30. januarja 1931.

E 7498/30. 326

Dražbeni oklic

Dne 10. marca 1931. ob devetih bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 15 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga k. o. Grosuplje, vl. št. 166.

Cenilna vrednost: 41.600 Din; najmanjši ponudek: 27.734·— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdravžitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ljubljani,
dne 26. januarja 1931.

*

E 744/30. 332

Dražbeni oklic.

Dne 11. marca 1931. ob devetih uri bo pri podpisanem sodišču v sobi št. 9 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Št. Andraž, vl. št. 7.

Cenilna vrednost: 63.648 Din 70 p; vrednost pritikline: 9017 Din; najmanjši ponudek: 48.444 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdravžitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Šoštanj,
dne 6. januarja 1931.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Št. 184. 270a 2—2

Razglas o licitaciji.

Sresko načelstvo v Novem mestu razpisuje po nalogu kraljevske banske uprave v Ljubljani z odlokom V. No. 545/1 od dne 24. januarja 1931. na podstavi členov 86. in 98 zakona o drž. računovodstvu od dne 6. marca 1910. in njegovih izprememb odnosno dopolnitev, za prevzem del za tlakovanje železnega mostu čez Krko v Novem mestu z granitnimi kozkami na betonski podlagi s proračunjenimi stroški Din 115.000·— v skrajšanem roku

I. javno pismeno ofertno licitacijo

na dan 23. februarja 1931 ob enajstih

v sobi št. 7 sreskega načelstva v Novem mestu. — Pojasnila in ofertni pripomočki se dobivajo proti plačilu napravnih stroškov med uradnimi urami v sobi št. 9.

Natančnejša pojasnila glej »Službene objave« dnevnika »Jugoslovan« štev. 28. z dne 4. februarja 1931.

Sresko načelstvo v Novem mestu,
dne 31. januarja 1931.

*

Štev. 1001/II. 311—2—2

Razpis.

Direkcija državnega rudnika Velenje, razpisuje za na dan 2. marca 1931. ob enajstih nabavo:

raznih vijakov.

Pogoji in specifikacija se dobe pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje,
dne 31. januarja 1931.

*

Štev. 105—prez—31.

Razglas.

Na dekanatu tehnične fakultete univerze kralja Aleksandra Prvega v Ljubljani se odda službeno mesto sekretarja. Prosilci za to mesto morajo imeti fakultetno izobrazbo in morajo znati poleg nemščine še kak tuj jezik. Prosilci z znanjem več jezikov bodo imeli eventualno prednost.

Prošnje, opremljene v zmislu čl. 12. uradniškega zakona, in sicer v originalu in dveh prepisih, se morajo vložiti najkesneje do 28. februarja 1931. na dekanatu tehnične fakultete.

Rektorat univerze kralja Aleksandra Prvega
v Ljubljani, dne 6. februarja 1931.
Rektor: **Šerko l. r.**

Razne objave

327

Objava.

Izgubila sem izpričevalo VIII. razreda I. dekliške osnovne šole v Ljubljani za šolsko leto 1907/08 na ime: Pance Ana, rodom iz Ljubljane.

Proglašam ga za neveljavno.

Pance Ana, s. r.

E. M. Remarque: 13

Pot nazaj

Roman

(Copyright by M. Feature Syndicate. Ponatis, tudi v izvlečku, prepovedan.)

DRUGI DEL.

I

Kakor se razleti na tlaku pljusk vode iz vedra, tako smo se razleteli pred kolodvorom. Kosole, Bröger in Trosske so hiteli po Heinrichstrasse, jaz in Ludvik sva jo hitro mahnila proti kolodvorskemu drevoredu. Ledderhose se je spustil kot puščica brez slovesa s svojo kramo. Tjaden je prosil Willy-ja, naj mu hitro pokaže najbližjo pot do hotišča; samo Jupp in Valentin sta se nekam obotavljala. Teh dveh ni nihče pričakoval, zato sta jo ubrala najprvo v kolodvorsko čakalnico, da bi ujela kaj za pod zobe. Pozneje sta nameravala iti v vojašnico.

Z dreves kolodvorskega drevoreda je kapljala mokrota. Oblaki na nebu so se podili nizko in hitro. Nasproti nama je prišlo nekaj vojakov mlajših letnikov. Na rokavih so imeli rdeče pasove. »Naramne znake doli,« je zaklical eden izmed njih in skočil proti Ludviku.

»Drži gobec, ti poletni rekrut,« sem dejal in ga odrinil.

Drugi so se približali in naju obkrožili. Ludvik je prednjega mirno pogledal in šel dalje. Fant se je umaknil. Naenkrat sta prišla odnekod dva mornarja in se navalila na Ludvika.

»Svinje, ali ne vidite, da je ranjen,« sem zarjovel in vrgel svojo tornistro proč, da bi imel prosti roki. Ludvik je med tem ležal že na tleh; vsled rane na roki se ni mogel braniti. Mornarja sta trgala njegovo uniformo in hodila po njem. »Poročnik!« je kričal neki ženski glas, »ubijte ga, krvoločnega psa!«

Predno sem mu mogel pomagati, me je nekdo tako udaril v obraz, da sem se opotekel. »Satanova šleva!« sem zahropel in zasadil napadalcu s polno močjo svoj škorenj v trebuh. Zaječal je in se prekopicnil. V tistem trenotku so naskočili name trije drugi in me pobili na tla. »Luč ven — nož ven —« je kričala babnica.

Med cepetajočimi nogami sem opazil, da je Ludvik s prosto, zdravo roko davil enega od obeh mornarjev, katerega je spravil na tla s tem, da ga je od spodaj udaril v zakolenje. Ni hotel popustiti, čeprav so se vsi drugi navalili nanj in ga tolkli. Potem me je udaril nekdo z jermenovo spono po glavi. nekdo drugi mi je stopil na usta. Nisva se jih mogla otresti, pri vsakem poskusu so naju pobili na tla ter naju hoteli zmleti v kašo. Ves divji sem poskusil izvleči svoj samokres. V tistem trenotku je tresknil eden napadalcev na tlak. Zopet tresk — zopet eden brezzavesten — takoj nato tretji —. Takoj sem se spomnil, da je tu Willy-jeva pomoč.

V skoku je pridrvel, vrgel med tekom svojo tornistro proč in začel divjati nad njimi. Po dva in dva napadalca je zagrabil za vratove ter bunkal njujini glavi skupaj. Takoj so postali brez moči, ker če postane Willy divji, potem je podoben kovaškemu kladivu. Oprostil naju je. Skočil sem pokonci, toda napadalci so jo že odkurili. Posrečilo se mi je samo to, da sem zalučal enemu izmed njih svojo tornistro v hrbet, potem sem se začel brigati za Ludvika.

Willy je zasledoval napadalce. Videl je, da je eden izmed obeh mornarjev obdelaval Ludvika. Tega je tako vrgel, da je obležal ves plav in javkajoč v obcestnem jarku, drugega je pa podil pred seboj tako, da je bil s svojimi vihrajočimi lasmi podoben rdečemu orkanu.

Ludvikova obveza je bila zmečkana. Kri je curljala iz pod nje. Njegov obraz je bil zamazan, čelo ranjeno. Obrisal se je in počasi vstal. »Ali si jo dobro skupil?« sem ga vprašal. Smrtno bled je zmajeval s glavo.

Willy je med tem ujel mornarja in ga privlekel kot vrečo. »Preklete svinje,« je rohnel, vso vojno ste sedeli na vaših ladjah kot v letovišču, da niste niti strela slišali — zdaj pa hočete odpirati gobce in napadati vojake s fronte! — Vam bom že pokazal! Poklekni, ti kozel iz etape! Prosi odpuščanja!«

Sunil je moža pred Ludvika. Pri tem je tako strašno izgledal, da je bilo človeka strah pred njim. »Ubil te bom,« je pihal, »na koščke te bom raztrgal. Na kolena!«

Mož se je zvijal. »Pusti ga, Willy,« je dejal Ludvik in pobral svoje stvari.

»Kaj?« je vprašal začuden,« ali si blazen? Ko ti je vendar pohodil roko!«

Lepotičenje v Ameriki in drugod

Lepotičenje spada sicer med novejše industrije, njegovi začetki so pa menda tako stari kakor je star človeški rod. Izvira namreč iz globoke želje človeka, zlasti žensk, po večni mladosti in lepoti.

Ameriška moda se ravna danes po treh načelih: zahteva mladostno svežost, potem hoče kazati neke znake imovitosti in hoče spraviti v sklad barvo in »linijo«.

Industrija lepotičenja je dosegla v Ameriki že stomiljonski letni promet — seveda v dolarjih — in spada v vrsto 20 najmočnejših industrij. V Ameriki si barva danes svoja lica nad 75 odstotkov vseh žensk, pa tudi mnogo moških se že poslužuje barv kot sredstva za pomlajanje. Moški in ženske si barvajo vse: lica, obrvi in ustnice. Včasih se je ves svet prezirljivo ali pa zasmehljivo oziral za »namazano« žensko, danes so pa namazani in pobarvani ljudje v večini. »Lepotni val« je zajel celo Ameriko in ves zapadno-evropski svet. To je danes eden izmed najbolj zanimivih dušeslovnih pojavov.

Še pred kakimi 30 leti je bil svet ponosen na jeklo in na stroje. Danes pa mora stati tudi v najmanjši koči lonček z barvo ali s kakšnim mazilom in ljudje, ki znajo druge lepo pobarvati, žanjejo miljone. Mohamedanska vera uči, »naj najde človek na tem svetu svojo srečo v molitvi, v ljubezni in v parfumu«, Amerika pa pravi, da je potreben za srečo na tem svetu tudi še »štift« za barvanje ustnic, dišeče milo in puder.

Industrija lepotičenja se razvija z neverjetno brzino. Odkar so leta 1914. mladi fantje in možje začeli odhajati v vojno, se je število lepotil popetorilo.

Vsak starejši človek se še spominja na čase, ko je veljala pobarvana ženska za veliko grešnico in nobena »poštena in solidna« ženska si ni barvala lic. Danes pa uči novo umetnost nešteto knjig in povsod organizirajo posebne tečaje za olepševanje.

Danes silijo trgovine svoje prodajalke, da se morajo lepotičiti, češ da se s tem dvigne privlačna moč prodajalk in da bo moški svet na pr. kravate rajše kupoval pri »lepih« ženskah kakor pri grdih. Zato dajejo nekatere trgovine svojim nameščenkam lepotila zastonj.

V Chikagu je neka velika tvrdka poklicala več strokovnjakov na pomoč, da ugotove, kako bi se dala znižati režija. Ti modrijani so kmalu ugotovili, da bi mogla biti režija znatno nižja, če bi se prodajalke manj lepotičile med delom in več delale. Posebni ogleduhi so povedali, da se ameriška dekleta na dan po štirikrat lepotičijo, vsako lepotičenje pa traja po 14—16 minut. Vodstvo prodajalne je nato odredilo, da je za lepotičenje dovolj 6 minut. Ali je bilo tvrdki s tem kaj pomagano ali ne, tega zgodovina ne pove. Brškone nič, ker ženska trma se ne briga za nobene zapovedi, če gre za lepoto.

V nekaterih ameriških državah so lepotičenje kratkomalo prepovedali, češ da ženske preveč zapravijo za lepotila. Kmalu so pa spoznali, da to ne gre — ženske so zmagale.

Zelo pa se lepotičijo v Ameriki tudi moški (pravijo, da se ta pojav kaže že tudi pri nas). Razlika med lepotili za moške in ženske je le ta, da so lepotila za moške nekoliko krepkejše parfumirana.

Zanimivo pa je, da ženski svet danes veliko bolj čisla umetnika v lepotičenju kakor pa učenega zdravnika. To je pa lahko razumljivo. Učeni zdravniki niso tako vneti za lepoto, ampak se brigajo bolj za zdravje. Ženski je pa vseeno, ali je zdrava ali bolna, veliko važnost pa polaga na lepoto in za to žrtvuje svoj (oziroma možev) zadnji vinar.

Mnogo zarok - malo porok

V Londonu nimajo statistike le o tem, koliko porok je vsako leto, ampak imajo tudi statistiko o prijavljenih, neizvršenih porokah. Najnovejša taka statistika izkazuje n. pr., da se je prijavilo na londonskih občinskih uradih preteklo leto okoli 3000 ljudi, ki so bili zaročeni in ki so že prijavili tudi svoje poroke, v zadnjem hipu pa so od poroke odstopili.

Odstopale pa so od poroke večinoma ženske in moški svet je kar strmel, ko je to zvedel. »Ali smo mi možje res že tako propadli in zavrženi, da nismo več za ženitev?« — tako so se vpraševali gospodarji sveta (pod žensko nadvlado).

Ženske so pa rekle: »Ne, ne, moški danes niso nič slabši kot so bili nekdaj, in so za zakon ravno tako sposobni kot nekdaj, ampak punčke so postale nekoliko bolj pametne. To niso več tisti nedolžni angeljčki in polpretekle dobe, ki se hočejo omožiti za vsako ceno in si vzamejo vsakega za moža, samo da so omožene, ampak danes so dekleta pametna in znajo moški svet vse drugače presojati na njegovo moralno vrednost, kakor so ga znale nekdaj. Ravno v tem pa je velik napredek, da se ženska ne boji več odstopiti pravočasno od poroke, če vidi in spozna, da njen zaročenec ni tak, kakor se ji je zdel na prvi pogled.«

Elektrika naravnost iz solnca

Graški list »Tagespost« poroča, da se je posrečilo nemškemu učenjaku dr. Lange-ju na zavodu cesarja Viljema najti način, da se solnčna energija izpreminja naravnost v električno energijo; brez premoga, vodne sile ali bencina.

O nekaterih kovinah so učenjaki že zdavnaj vedeli, da so za svetlobo zelo občutljive. Cinkova plošča n. pr. oddaja negativno elektriko, če jo damo na solnce. Dr. Lange je pa delal poskuse z bakreno ploščo, ki je bila prevlečena z bakrenim oksidulom in je dognal, da proizvaja taka plošča, če jo deneš na dnevno svetlobo, prav močne električne toke. Z drugimi kovinami pa je dosegel dr. Lange še lepše uspehe in posrečilo se mu je celo upaliti žarnico in pognati majhen elekromotor.

Pospravljanje ruševin razbitega angleškega veleletala »Iris III«.
Kakor smo že poročali, se je pred nekaj dnevi ponesrečilo na obali pristanišča v Plymouthu na Angleškem veliko letalo »Iris III.« Devet mož posadke je takrat prišlo ob življenje. Slika nam kaže, kako pospravljajo razbite dele letala.

Vodni jezdeci.
Mladi sportniki v kopališču Miami (na Floridi, Zedinjene države), ki goje ježo na vodi, so si pritrdili na svoje aparate mal motor, tako da ne potrebujejo več brzih motornih čolnov, ki bi jih vlekli.

Italijanski državnik Tittoni †.
Bivši dolgoletni italijanski minister za zunanje zadeve Tommaso Tittoni je umrl. Zadnja leta se ni več udeleževal političnega življenja.

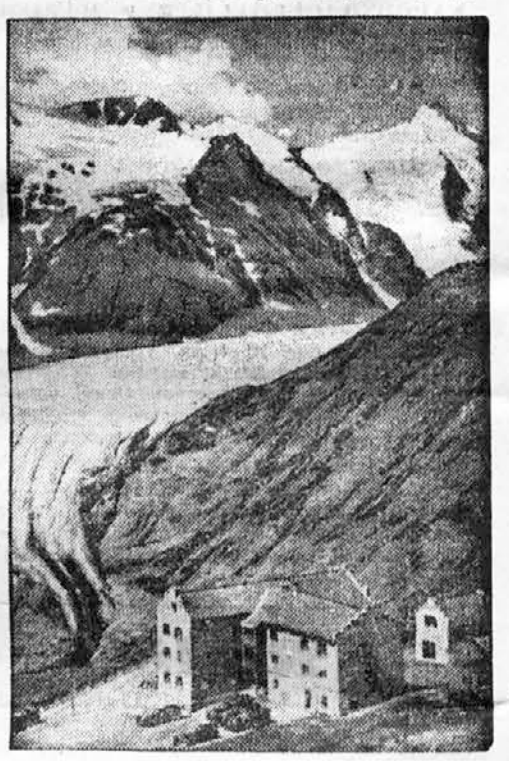

Zima v Velikem Kleku.
Pogled na planinsko kočo na Velikem Kleku z znanim ledenikom. V ozadju vidimo na sliki Veliki klek.

»Ti, danes sem pa ustrelil enega fazana in enega zajca!«
»Kako? Vsaj si imel danes zjutraj samo 10 dinarjev v žepu!«

Izdaja tiskarna »Merkur«, Gregorčičeva ulica 23. Za tiskarno odgovarja Otmar Mihálek. — Urednik Milan Zadnek. — Za inseratni del odgovarja August Kozman. — Vsi v Ljubljani.